

SLOVENSKI

DRUGA IZDAJA

Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL «Naš tisk» - Direktor: Rudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna «Slov. poročevalca» - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-524 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-524 - Oglasni oddelci: Ljubljana, Kardeljeva ulica 5, telefon 21-856, za ljubljanske naročnike 29-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 901-1-143 - Mesečna naročnina 200 din

V skladu z našo zmogljivostjo in interesi naše skupnosti

Predlog plana za leto 1955 v skupščini sprejet

Štiri milijarde za stanovanja — Obvezno ustvarjanje rezerv — Lohnica se bo gradila — Povečanje investicij v kmetijstvu — Pomoč Primorski, Kočevski in Dolenjski povečana

Ljubljana, 27. jan. Zasedanje Ljudske skupščine se je danes začelo z ločenima sejanoma republiškega zbora in zbornice proizvajalcev.

V začetku svojega dela je republiški zbor pod predsedništvom Jožeta Rusa najprej odobril dopust nekaterim članom zbora, ki so opravičili svojo odsotnost, nato pa je sledilo čitanje zapisnika zadnje seje, ki ga je zbor brez razprave sprejel.

Po tem je predsednik dr. Ježe Rus predčital dnevni red, ki smo ga že pričeli pred začetkom tega zasedanja. Zbor je potrdil v njihovih funkcijah podpredsednika ljudskega poslanca Angele Opeček in zapisničarje Dušana Boleta, Anko Globačnik in Antona Peternela.

Nato je ljudski poslanec Miran Košmelj v imenu odbora za gospodarstvo republiškega zbora dal poročilo tega odbora k predlogu družbenega plana LRS za leto 1955. V tem poročilu se ugotavlja, da so izhodišča za stabilizacijo našega gospodarstva v predlogu plana pravilno postavljena in se dajejo nekateri konkretni predlogi oziroma dopolnitve k predlogu plana. Tudi o tem smo že obširno pisali v času, ko sta zasedala gospodarska odbora obeh zborov Ljudske skupščine v prejšnjem tednu. Zato naj samo omenimo s področja elektrogospodarstva potrebo, da se nadaljuje priprave za izgradnjo akumulacijske hidroelektrarne Lohnica, da se obvezno uvedejo številni, kar naj onemogoči nekontrolirano potrošnje električne energije, predlog, naj se tretirajo večja mesta v Sloveniji pri Skupnosti elektropodjetij Slovenije kot veleobjemalci električne energije, in imenovanje petčlanske komisije, ki bo skupaj z zastopniki izvršnega sveta proučila vso elektroenergetsko problematiko, kakor je naznana v predlogih izvršnemu svetu.

S področja kmetijstva poročilo ugotavlja, da nudi predlagani ukrepi boljše pogoje za napredek kmetijstva, da pa je treba dati vlaganju investicijskega kmetijstva prednost pred drugimi gospodarskimi investicijami. Končno obravnava poročilo še problematiko s področja gozdarstva, prometa in trgovinske mreže. O vsem tem smo poročali v času razpravljanja o predlogu družbenega plana v skupščinskih odborih.

Sprejetju tega poročila je sledil odmor, po katerem sta se zbrala oba zbora na skupnem zasedanju, ki ga je vodil podpredsednik skupščine dr. Ferdo Kozak. Po čitaniu zapisnika zadnje, namreč šeste seje, je sledil ekspozice o predlogu družbenega plana LR Slovenije za leto 1955, ki ga je v imenu izvršnega sveta dal podpredsednik dr. Marijan Breclj.

Priporočila zbora proizvajalcev

Ljubljana, 27. jan. Dopoldne se je sestajal zbor proizvajalcev LRS, ki je ponovno izvolil za svojega predsednika Mavričija Borca, za podpredsednika ing. Vilmo Pirkoviča in tri dosedaj

nje zapisničarje, ki jim je potekel enoletni mandat.

Sledilo je poročilo ljudskega poslanca Stefana Pavšiča o predlogih in priporočilih odbora za gospodarstvo glede na

družbeni plan in proračun LRS za leto 1955. Glede na gospodarski razvoj v letu 1954 in na instrumente družbenega plana za leto 1955 ter njegove smernice je odbor ugotovil, da so osnove predloženega družbenega plana pravilne. Odbor je sprejel izjemo k posameznim poglavjem in jih v glavnem vskladal z odborom za gospodarstvo republiškega zbora, razen tega pa je sprejel vrsto priporočil, ki naj zagotovijo redno izvršitev plana.

Ta priporočila se tičejo med drugim povečanja storilnosti dela, določitev realnih delovnih norm, vzgoje strokovnega kadra, obnove strojnega parka in naprav, pravočasne dobave surovin za industrijo, zboljšanje prometa, bolj racionalnega izkoriščanja električne energije, dobave premoaga za široko potrošnje, izkoriščanje butana in propana za gospodinjstvo, omejitve izvoza predmetov, potrebnih domači industriji, smotrnega prevažanja cementa, da bi se ne obremenjeval po nepotrebnem železniški promet in zviševale cene, obnove zastaralih naprav v industriji gradbenega materiala, zagotovitve rezanega lesa, predvsem iglavcev, domači industriji, izkoriščanja odpadne lužine v

novi tovarni rotacijskega papirja v Vidmu, iz katere bi se dobile večje količine špirta, kvasovk in sladkorja, nadaljnega odstranjevanja ozkih grl v predlinah in oplemenitilnicah, preskrbe domačega trga z boljšim tekstilnim blagom in večjo izbiro in ne kakor doslej predvsem z defektnim blagom, nabave ječmena za živilsko industrijo, racionalnega izkoriščanja sredstev za pospeševanje kmetijstva, zamenjave lesa v gradbeništvu z drugim materialom, povečanja storilnosti v gradbeništvu in pocenitve gradiva, novih organizacijskih oblik v trgovini, da bi potrošniki lahko v večji meri vplivali na boljše poslovanje, socialnega zavarovanja privatnih obrtnikov, nezdravih pojavov v izvozni trgovini, kjer so razna podjetja med seboj konkurirala in mnogokrat prodajala pod lastno ceno, dolgoročnega kreditiranja za večje izvoze, povečanja sredstev za gradbo avtoceste Ljubljana-Zagreb, povečanje deleža v skladu za gospodarsko pomoč Primorski, Dolenjski in Kočevski ter investicijskih kreditov za kmetijstvo.

Ko je poročevalec Stefan Pavšič prebral še predlagane amandmaje k proračunu za leto 1955, je bila seja končana in je po kratkem odmoru sledila skupna seja obeh zborov Ljudske skupščine LRS.

ce, korektura deviznega sistema, sprememba strukture investicij v korist kmetijstva in družbenega standarda, daje realnejšo osnovo gospodarskemu življenju v letu 1955 in vzbuja upravičeno pričakovanje večje stabilizacije tržišča in izboljšanja življenjske ravni delovnih ljudi.

Izhajajoč iz osnov vzveznega družbenega plana in v okviru temeljne delitve sredstev v vsedržavnem merilu, vsklaja družbeni plan LRS za leto 1955 ekonomski razvoj v Sloveniji celotnim jugoslovanskim gospodarstvom, zavedajoč se nujne potrebe obravnave Jugoslavije kot enotnega gospodarskega prostora.

Skupni družbeni produkt (to so plače, amortizacija, in akumulacija iz socialističnega, družbenega in privatnega področja) je znašal lani 201.162 milijonov din in se dvigne na osnovi predvidenega razvoja letos na 217.674 milijonov din. Ta družbeni proizvod ustvarja pretežno industrija, s skoraj 144 milijardami, dočim kmetijstvo le s 30 milijardami, medtem ko znaša število prebivalstva v kmetijstvu 41,3% od celotnega prebivalstva v Sloveniji. Ostali družbeni proizvod ustvarjajo promet, trgovina, gradbeništvo, obrt, gostinstvo in gozdarstvo z znatno manjšo udeležbo. Od skupnega presežka dela, ki ga bomo letos ustvarili predvidoma v znesku 136.466 milijonov din, odpade na industrijo sedveda večji del, to je nad 111 milijard, na kmetijstvo le 4650 milijonov, na obrt 4500 milijonov, ostale panoge sodelujejo v majhnih, skoraj nepomembnih zneskih. Od tega skupnega presežka se ustvarja 128.305 milijonov v socialističnem gospodarstvu in sicer pretežno v industriji.

Kakšna je skupna razdelitev tega presežka dela, ustvarjenega v družbenem sektorju, to se pravi kakšna je razdelitev teh 128.305 milijonov din. Prometni davek zajame 38.624 milijonov, obresti od osnovnih sredstev 8468 milijonov, obresti od obratnih sredstev 6421 milijonov, prispevki za socialno zavarovanje skoraj 12 milijard, zemljarina ter investicijski in rezervni skladi trgovine in gostinstva nekaj manj kakor eno milijardo din. Po odbitku teh postavk se pokaže dobiček v znesku skoraj 63 milijard din. Od tega dobička odpade na zvezni davek 30.612 milijonov, tako da ostaja od skupnega presežka dela za potrebe republike, okraj in podjetij po odbitku obveznih skladov 27.770 milijonov dinarjev. Proračunska sredstva, ki jih zberejo republika, okraj in občine, bodo znesla predvidoma 8790 milijonov din. V tem



Ljudski poslanci se razhajajo po končani seji

znesku je vseobseg davek od privatnega kmetijstva v znesku 3331 milijonov, kar je v primerjavi s celotnim ustvarjenim presežkom dela (nad 136 milijard) dejansko minimalna vsota. Račun tedaj pokaže, da bodo razpolagali republika, okraj in podjetja letos s 36.560 milijoni dinarjev sredstev, od katerih se odvajajo kot prispevek zvezi za pomoč gospodarsko zaostajajočim področjem 6750 milijonov, tako da ostane znesek 29.810 milijonov din za razdelitev. Letošnji plan predvideva osnovno razdelitev teh sredstev tako, da odpade na proračune republike, okraj in občine 16.800 milijonov, ostanek pa na investicije in samostojno razpolaganje podjetij ter za kritje dolgov.

Ta osnovni pregled družbenega proizvoda in delitev presežka dela daje jasno sliko o odnosih in gospodarstvu na območju naše republike. Vkratkaj se seveda postavlja vprašanje, kam usmeriti težišče naših naporov za nadaljnjo izgradnjo, kakšna naj bo v zvezi s tem najbolj smotrna delitev razpoložljivih sredstev, kakšen položaj se obeta delovnemu človeku v letu 1955, kakšne so možnosti za razvoj lokalne samouprave, in končno, kakšni ekonomski ukrepi so potrebni za usmerjanje razvitega ekonomskega razvoja v tekočem letu?

STANJE INDUSTRIJE IN NJEN RAZVOJ

Industriji kot glavnemu viru gospodarske moči Slovenije je bila v povojnem času posvečena prvenstvena skrb in so bila vpenjena tudi največja sredstva. Uspehi niso izostali: dosegli smo že več kakor dvojnoro raven predvojnega proizvodnje. V letu 1953 se je fizični obseg industrijske proizvodnje napram letu 1952 povečal za 27%, v preteklem letu samem pa kaže indeks napram 1953. letu 11% povečanje. V 1953. letu se je proizvodnja sredstev za delo povečala za 28%, reprodukcijski material za 10% in blago za široko potrošnje za 4%. V preteklem letu pa smo že zaznamovali značilen preobrat v korist proizvodnje blaga za široko potrošnje, ki je bila presežena z 18%, za reprodukcijski material z 10% in za sredstva za delo z 9%. Investicije iz leta 1953 in deloma že iz leta 1954 so omogočile ustvaritev teh novih in izboljšanje obstoječih kapacitet, medtem ko omejeno koriščenje amortizacije ni omogočilo kritja vseh potreb.

Ključno vprašanje je električna energija. Tu kaže bilanca, da narašča potrošnja električne energije hitreje od proizvodnje. To dejstvo in slabe vremenske prilike ter defekti so povzročili v letu 1954 občutne težave. Imeli smo situacijo, da je nastopil primanjkljaj 75.000 kW, kar predstavlja skoraj en tretjino celotnega instaliranega učinka. Tak položaj je terjal energične ukrepe in smemo ugotoviti, da so prinesli ti ukrepi zadovoljivo uspehe. S sredstvi, ki so bila dana iz republiških virov, se je povečal kredit za elektrarno Vuhred ter omogočil študij in priprave za akumulacijsko centralo v Lohnici na Pohorju, prav tako pa so bile delno obnovljene termoelektrarne Trbovlje, Velenje in Brestanica, usposobile so se številne elektrarne centrale industrijskih podjetij, gradile se razdelilne postaje in dopolnjevalo se je omrežje. Za tekoče leto je predvideno povečanje proizvodnje električne energije za 13%, dočim se potrošnja sama povečuje (Nadaljevanje na 2. strani)

Ekspoze podpredsednika izvršnega sveta dr. Marijana Breclja

Presojati ekonomski sistem, ki temelji na sistematičnem razvijanju samouprave v gospodarstvu in na družbenem upravljanju javnih poslov v okviru porajajoče se komune, skozi temna očala vsakodnevnih težav in pod vtisom vsakovrstnih tujih vplivov, se pravi, otežkočati borbo proti ostanom tistih tendenc, ki so našemu razvoju še vedno najbolj nevarne, t. j. proti birokratsko centralističnim nameram in proti ozkemu nesocialističnemu partikularizmu

Leto 1954 je bilo za gospodarsko življenje Jugoslavije značilno v tem, da smo prvič konkretno preizkusili delovanje novega ekonomskega sistema, ki je dobil s številnimi predpisi neko zaokroženo, čeprav še nepopolno pravno obliko. Zvezni družbeni plan, kakor ga je konec decembra 1954 sprejela zvezna skupščina, je vsakogar pozitivno rezultiral vseh tistih naporov, ki so šli za tem, da na osnovi preteklih izkušenj sto-

rimo nadaljnji odločilni korak za stabilizacijo našega gospodarstva. V kolikor imamo še opravka s določeni administrativnimi posegi v gospodarsko življenje, je to nujnost razvojnega procesa, v katerem smo. Važna je ugotovitev, da so ti ekonomski in finančni ukrepi vsekar ukusno usmerjeni v utrjevanje samoupravljanja v gospodarstvu, v nadaljnjo decentralizacijo v korist ljudskih odborov in v okrepitev materialne

osnove bodočih komun. V letošnjem letu pa je pred nami važna naloga nadaljnje izpopolnitve in ureditve ekonomskega sistema kot točno določenih pravnih norm, na osnovi katerih naj se razvija socialistično gospodarstvo. Prav tako nas čaka naloga, določiti jasno ekonomsko in politično funkcijo gospodarskih planov, tako perspektivnih kakor enoletnih. Te naloge prevzema zvezni izvršni svet skupaj s skupščinskimi odbori z namenom, rešiti jih sistematično in temeljito.

Dejstvo, da temelji zvezni družbeni plan na številnih novih osnovah, kakor so plačilni sistem, nova orientacija v investicijski politiki, obvezne rezerve, utrditev cen na povprečju drugega polletja 1954, večja skrb za življenjski standard, enakomerni gospodarski razvoj, izboljšanje plačilne bilan-



ce, korektura deviznega sistema, sprememba strukture investicij v korist kmetijstva in družbenega standarda, daje realnejšo osnovo gospodarskemu življenju v letu 1955 in vzbuja upravičeno pričakovanje večje stabilizacije tržišča in izboljšanja življenjske ravni delovnih ljudi.

Izhajajoč iz osnov vzveznega družbenega plana in v okviru temeljne delitve sredstev v vsedržavnem merilu, vsklaja družbeni plan LRS za leto 1955 ekonomski razvoj v Sloveniji celotnim jugoslovanskim gospodarstvom, zavedajoč se nujne potrebe obravnave Jugoslavije kot enotnega gospodarskega prostora.

Skupni družbeni produkt (to so plače, amortizacija, in akumulacija iz socialističnega, družbenega in privatnega področja) je znašal lani 201.162 milijonov din in se dvigne na osnovi predvidenega razvoja letos na 217.674 milijonov din. Ta družbeni proizvod ustvarja pretežno industrija, s skoraj 144 milijardami, dočim kmetijstvo le s 30 milijardami, medtem ko znaša število prebivalstva v kmetijstvu 41,3% od celotnega prebivalstva v Sloveniji. Ostali družbeni proizvod ustvarjajo promet, trgovina, gradbeništvo, obrt, gostinstvo in gozdarstvo z znatno manjšo udeležbo. Od skupnega presežka dela, ki ga bomo letos ustvarili predvidoma v znesku 136.466 milijonov din, odpade na industrijo sedveda večji del, to je nad 111 milijard, na kmetijstvo le 4650 milijonov, na obrt 4500 milijonov, ostale panoge sodelujejo v majhnih, skoraj nepomembnih zneskih. Od tega skupnega presežka se ustvarja 128.305 milijonov v socialističnem gospodarstvu in sicer pretežno v industriji.

Kakšna je skupna razdelitev tega presežka dela, ustvarjenega v družbenem sektorju, to se pravi kakšna je razdelitev teh 128.305 milijonov din. Prometni davek zajame 38.624 milijonov, obresti od osnovnih sredstev 8468 milijonov, obresti od obratnih sredstev 6421 milijonov, prispevki za socialno zavarovanje skoraj 12 milijard, zemljarina ter investicijski in rezervni skladi trgovine in gostinstva nekaj manj kakor eno milijardo din. Po odbitku teh postavk se pokaže dobiček v znesku skoraj 63 milijard din. Od tega dobička odpade na zvezni davek 30.612 milijonov, tako da ostaja od skupnega presežka dela za potrebe republike, okraj in podjetij po odbitku obveznih skladov 27.770 milijonov dinarjev. Proračunska sredstva, ki jih zberejo republika, okraj in občine, bodo znesla predvidoma 8790 milijonov din. V tem

Skupni družbeni produkt (to so plače, amortizacija, in akumulacija iz socialističnega, družbenega in privatnega področja) je znašal lani 201.162 milijonov din in se dvigne na osnovi predvidenega razvoja letos na 217.674 milijonov din. Ta družbeni proizvod ustvarja pretežno industrija, s skoraj 144 milijardami, dočim kmetijstvo le s 30 milijardami, medtem ko znaša število prebivalstva v kmetijstvu 41,3% od celotnega prebivalstva v Sloveniji. Ostali družbeni proizvod ustvarjajo promet, trgovina, gradbeništvo, obrt, gostinstvo in gozdarstvo z znatno manjšo udeležbo. Od skupnega presežka dela, ki ga bomo letos ustvarili predvidoma v znesku 136.466 milijonov din, odpade na industrijo sedveda večji del, to je nad 111 milijard, na kmetijstvo le 4650 milijonov, na obrt 4500 milijonov, ostale panoge sodelujejo v majhnih, skoraj nepomembnih zneskih. Od tega skupnega presežka se ustvarja 128.305 milijonov v socialističnem gospodarstvu in sicer pretežno v industriji.

Kakšna je skupna razdelitev tega presežka dela, ustvarjenega v družbenem sektorju, to se pravi kakšna je razdelitev teh 128.305 milijonov din. Prometni davek zajame 38.624 milijonov, obresti od osnovnih sredstev 8468 milijonov, obresti od obratnih sredstev 6421 milijonov, prispevki za socialno zavarovanje skoraj 12 milijard, zemljarina ter investicijski in rezervni skladi trgovine in gostinstva nekaj manj kakor eno milijardo din. Po odbitku teh postavk se pokaže dobiček v znesku skoraj 63 milijard din. Od tega dobička odpade na zvezni davek 30.612 milijonov, tako da ostaja od skupnega presežka dela za potrebe republike, okraj in podjetij po odbitku obveznih skladov 27.770 milijonov dinarjev. Proračunska sredstva, ki jih zberejo republika, okraj in občine, bodo znesla predvidoma 8790 milijonov din. V tem

„Galeb“ se približuje

Predsednik Tito je poslal brzojavki predsedniku indijske republike Prasadu in premieru Nehruju — Eskadra, ki se vrača v domovino, je izvedla manever »prekrcavanja«

»GALEB«, 27. jan. — Predsednik Tito je poslal sinoči z ladje »Galeb« brzojavki predsedniku indijske republike Prasadu in premieru Nehruju, v katerih se zahvaljuje za tople sprejem v Indiji in čestita k indijskemu nacionalnemu prazniku.

Brzojavka predsedniku Prasadu pravi:

»Srečen sem zaradi priložnosti, da lahko ravno v trenutku ko zapuščam vašo deželo s tako močnimi vtisi nepozabnega sprejema, najprirednejše čestitam Vaši ekscelenci, vladi Indije in prijateljskemu indijskemu ljudstvu ob Vašem nacionalnem prazniku in izrazim najboljše želje za vsestranski napredek Indije in Vas osebn. V domovino se vračam z globokim prepričanjem, da smo postavili trdne osnove k trajnejšemu sodelovanju med narodi naših držav.«

»Galeb«, 27. jan. Predsednikova eskadra »Galeb«, »Biovko« in »Triglav« je danes na poti proti Adenu prevozila tretjino poti od indijskega pristanišča Kočina. Prvič, odkar je bil predsednik v Indiji in Burmi, je danes začela padati temperatura, čeprav je padec samo začasen in pričakujejo visokih temperatur še

pri Adenu in v Rdečem morju. Vsi potniki se počutijo udobno in prijetno.

Predsednik Tito si je davi po običajnem sprejemu po krovu in obisku poveljniškega mosta ogledal vse divje zveri, ki jih je dobil v dar v Indiji in Burmi in so jih vkrcali na »Galeb«. Večkrat hrani male leopardje in kanarčke ter opazuje zelo nemirno, mlado indijsko mačko. Razen teh zveri, za katere so na »Galebu« napravili nove, večje kletke, vozi »Dinara«, ki nas spremlja, opice, kače in slone, darove iz prijateljske Burme in Indije.

Danes so prvič, odkar se predsednikova eskadra vrača v domovino, izvedli manever »prekrcavanja«. Med polno vožnjo se je eden izmed rušilcev približal »Galebu« na manj kot 30 metrov, med ladjama pa so napeli vrvi. Po »visečih stoli« so z »Galeba« prekrcali na rušilec enega izmed petih dopisnikov jugoslovanskega tiska, da bi se še bolje seznanil z življenjem in delom naših mornarjev na ladjah, ki spremljajo predsednika Tita. Manever »prekrcavanja« je popolnoma uspel.

VREMENA

Vremenska napoved za petek: Pretežno oblačno, v splošnem še suho, le v jugozahodni Sloveniji nekaj manjših padavin. Temperatura se bo zlasti v višjih legah na Primorskem še dvignila.

Zasedanje Ljudske skupščine LR Slovenije

(Nadaljevanje s 1. strani)

za 39%. V teku leta pričakuje- mo novih 13.000 kW v elek- trarnah Moste in Dravograd, dočim bodo večje kapacitete, skupno 70.000 kW, začele obra- tovovati konec leta 1955, in sicer Vuhred in Šostanj s prvima agregatoma, Trbovlje pa s tret- jim. Približno 19.000 novih kW bo instaliranih v posameznih večjih industrijskih podjetjih. Zaradi razlike, ki nastaja med potrebno povečano potrošnjo in povečano proizvodnjo, predvi- deva naš plan uravnoteženje s tem, da bo tovarna Kidričev- obratovala v zimskih mesecih z eno tretjino, v poletnih mesecih z dvema tretjinama sedanje kapacitete, tovarna Ruše 9 me- secev in električni plavč v Sto- rah 6 mesecev in s tem, da do- bavi naš Elektrosistem Hrvat- skemu predvidenih 112 milio- nov kWh.

Lani smo presegli predvideno proizvodnjo premoga in dosežili količino 3 milijonov ton. Letos se povečuje predvsem proizvod- nja lignita za 200.000 ton, s čim- er se dvigne celotna proizvod- nja premoga napram pretek- lemu letu za 3,6%. V zvezi s tem se odpirajo vprašanja iz- gradnje stanovanj, nadomešča- nja jamskega lesa z železnimi oporniki ter racionalne uporabe premoga, tako v industriji kakor v široki potrošnji.

Lani je bila industrija, kar se tiče investicij, z udeležbo 52% vseh sredstev, na prvem mestu. Ostala področja so razmeroma preveč zaostajala. Res je, da so že v preteklih letih začete novogradnje in razširitve bazi- ne industrije terjale dokončanje oz. nadaljevanje in da je bilo zato težko v 1954. letu izvršiti kakršne koli pomembnejši pre- obrat. Lani je bila iz zveznih in republiških virov za industrijske investicije na razpolago vsota 19.300 milijonov, poleg tega je bilo vloženo iz sredstev okraj- nih ljudskih odborov in podjet- jih ter iz amortizacije nad 15.000 milijonov din. Iz teh sredstev so bili dani tudi krediti za šte- vilne manjše investicije.

Celoten razvoj gospodarstva v Jugoslaviji ter industrijska in obča ekonomska struktura v naši republiki narekujejo da- graditev nujno potrebnih kapaci- tet v elektrogospodarstvu ter dovršitev začeti del v rudar- stvu, železarski in jeklarski in- dustriji, strojegradnji in rolo papirju, ostala sredstva pa smo- trno razporediti za ekonomično obratovanje že obstoječe prede- lovalne industrije, predvsem za dvig proizvodnje blaga za si- roko potrošnjo. Letos smo že sposobni napraviti — sicer v okviru manjših sredstev — pre- obrat v korist drugih področij. Predvidoma bo prešla naša ba- zična industrija iz zveznih kre- ditnih skladov okoli 11 milijard din, dočim ima naš družb. plan znatno manjša sredstva v svo- jem kreditnem skladu, kakor so bila na razpolago leta 1954. Iz splošnih sredstev se odajva v ta namen ca 665 milijonov din. Nadaljnje potrebe industrije bo treba kriti iz amortizacijskih in lastnih sredstev podjetij ter iz okrajnih kreditnih skladov. Del sredstev iz vodnega in goz- dnega sklada bo v smislu na- ših predpisov mogoče porabiti za investicije v elektrogospo- darstvu in v lesni industriji.

Od predvidenega 11% pove- čanja industrijske proizvodnje bo odpadlo le 2,4% na nove kapacitete, ostalo povečanje temelji na boljšem izkoriščanju obstoječih kapacitet. Predvideno je, da bo industrija zaposlila v 1955. letu 7000 nove delovne sile. Ocena dviga proizvodnosti dela v preteklem letu kaže na zelo minimalne uspehe. Smemo reči, da se praktično proizvod- nost ni dvignila (to seveda ne velja za vse panoge industrije, še manj za posamezna podjetja, ampak v povprečju). Razlog za to je bil predvsem v doseda- njem plačilnem sistemu. Ta se z letom 1955 bistveno spreminja in že dosedajni poskusi v pod- jetjih kažejo, da bo mogoče v tem pogledu izvršiti bistven korak na boljše. Zato upravi- čeno pričakujemo dvig proiz- vodnosti v tekočem letu za naj- manj 6%.

Industrija prevzema nase tudi večje naloge v izvozu, ki ga bo sposobna povečati za 20%. V celotnem izvozu naše republike odnase na industrijo 52,1%, na metalurgijo 22,3% in na rudar- stvo 32%. Tako da bo več ka- kor tri četrtine vrednosti izvoza izvršena na teh področjih, kar bistveno popravila dosedanja strukturo. Pričujemo za izvo- zem proizvodov črne metalur- gije, povečamo izvoz glinice in cinkove pločevine, turbin, konstrukcij, številnih predme- tov električne industrije, konč- nih izdelkov lesne industrije itd.

Predvideni rezultati v indu- striji so seveda odvisni od pravi- lne in pravočasne izvajanja novega plačnega sistema, od povečanja storitnosti, od bolj- šega izkoriščanja kapacitet in boljše organizacije, od večjega

prizadevanja za dvig kvalitete in za znižanje proizvodnih stroš- kov in končno od prizadevanja, da se znižajo cene na notranjem tržišču. Zato bo treba povečati aktivnost delavskih svetov, sin- dikalnih organizacij, zbornic in gospodarskih organov v republi- ki in v okrajih.

V gozdarstvu se prilike izboljšujejo

Sklepi naše skupščine v lan- skem letu za odločnejšo poli- tiko v pogledu varovanja goz- dnega bogastva so rodili prve uspehe. Ukinjenih je bilo ca 30% žagarskih kapacitet. Izdan je bil zakon o omejitvi sečnje in predelave lesa iglavcev iz- pod določene mere, izvršena je bila bistvena reorganizacija tr-

KMETIJSTVU JE POSVEČENA VEČJA SKR

Ze lani je pokazala analiza gospodarskega razvoja v Jugos- laviji velika nesorazmerja v škodo kmetijske proizvodnje. Zato je družbeni plan že lani izvršil odločnejši preobrat v naši investicijski politiki, pose- bno se zato, ker je že itak nizka proizvodnja žita in drugih prehranbenih kmetijskih pridelkov pričela resno obre- menjevati našo plačilno bilan- co. Nesorazmerno velik uvoz žita bodisi iz pomoči, bodisi iz nakupov je posebno v sušnih letih zahteval odvojitev ogrom- nih sredstev, da se zavaruje življenska raven. Napačno bi bilo, podcenjevati kmetijstvo v naši republiki, češ da v jugo- slovanskem merilu ne pred- stavlja upoševnega činitelja. Določene kmetijske panoge (n. pr. živinoreja, perutinarstvo, sadjarstvo in vinogradništvo) in produkcija določenih artiklov (n. pr. krompir, hmelj) so za jugoslovanska in zunanja tržiš- ča pomembna. V letošnjem letu je zvezni plan zagotovil večja sredstva za investicije v kmetijstvu, v predelovalni in- dustriji in za regrese, v namenu stopnjevanja napore za čim hit- rejši in uspešnejši dvig kmetijs- kega gospodarstva v Jugos- laviji. Produktivnost se še ni dovolj dvignila. Lani je bilo na razpolago kmetijstvu za in- vesticije iz zveznih, republiških, okrajnih in lastnih virov 2347 milijonov din. Poleg tega so bila dana znatna sredstva iz združnih virov. Republiški in okrajni organi so razpolagali z okoli 380 milijoni din za pospe- ševanje kmetijstva.

Predvidoma, da se bo po- večala proizvodnja za približno 5% v primerjavi z letom 1954. Dejstvo, da se skupni regres v državi povečujejo od lanskolet- nih 6 milijard na 13,6 milijard v letu 1955, daje poročstvo za boljše in obsežnejše obdelavo zemlje. Umetna gnojila se po- večujejo za 100%, prav tako bodo povečane dobave zaščitnih sredstev, strojev in opreme. Zneska 16 milijard, kolikor predvideva zvezni sklad za in- vesticije v kmetijstvu, bodo v določenih meri deležna tudi republiška kmetijska gospodar- stva. Privatnim kmetom bodo v večji meri kakor v pretek- lem letu na razpolago ugodni krediti. Republika in okrajni do- žni ustanovi posebne sklade za pospeševanje kmetijstva in računamo, da bodo ti skladi znesli okoli 500 milijonov din. Republiški investicijski sklad določa 150 milijonov din za kmetijske namene.

Treba je posebej poudariti, da je združništvo lani doseglo nadaljnje uspehe. Pri nas je sedaj 830 splošnih kmetijskih združenj, ki vključujejo nad 60% kmetijskih gospodarstev v Slo- veniji. Te zdruge imajo nad 180 skupnih združnih posestev, 320 obratov za predelavo kme- tijskih pridelkov, nad 300 obrt- nih delavnic in nad 140 raznih manjših industrijskih in drugih obratov. Zdruge zajemajo z odkupi 60% vseh tržnih presež- kov, od celotnega prometa na drobno pa 42%. Razvili so se tudi hranilni in kreditni odseki združenj, ki jih je 421 z 277 milio- ni din vlog. Lani so splošne kmetijske zdruge in združne zveze investirale v kmetijstvo nad poldrugo milijardo dinar- jev. V pospeševanju kmetijstva se kažejo kot rezultat združne aktivnosti predvsem uspehi v živinoreji, kjer posluje nad 700 odsekov, v semenski službi, kjer je aktivnih 357 odsekov, nada- lje v gozdarstvu in čebelarstvu. Za razvoj kmetijsko-predeloval- nih obratov so zdruge prispe- vane nad polovico svojih sred- stev in to za mlekarne v Mur- ski Soboti, Sežani, Ljubljani, Kobariču in Novem mestu. To- varna močnih krmil, ki gre zdaj v obrat, je tudi njihova investicija, prav tako priprav- ljajo izgradnjo tovarne slad- korja v Prekmurju, vinske kleti v Brdih in v Beli krajini, bla- dince, obrate za brezalkoholne pijače itd.

V tej zvezi je treba ugotov-

govine z lesom, investicijska politika v lesni industriji se je pričela ekonomičneje izvajati itd. Lani so bila vložena za napredek gozdarstva večja sred- stva kakor kdajkoli poprej. Samo za gojitvena dela, za in- vesticije v gozdne ceste, grad- nje in stavbe, za hudoorniška dela in za pogozdovanje Krasa je bilo izdanih nad 1000 milio- nov din. Stremeti moramo za tem, da čimprej izenačimo naš posek z naravnim prirastkom in da tako začenjamo varčevati to izredno pomembno naravno bo- gastvo. Letos znižujemo skupno sečnjo za 12%. V državnih goz- dovih predvidevamo posek do 96% prirasta, v privatnih goz- dovih pa ga moramo pri realni oceni še vedno predvideti za 130%. Vse kaže, da bo potreb-

ni, da je nov način odmere dohodnine v preteklem letu ustvaril neka nesorazmerja in v celoti preveč znižal dohodke okrajev in občin iz tega na- slova. Kataster je brez dvoma pravilna osnova za obdavčenje privatnih kmetijskih proizva- jalcev; gre le za potrebne pop- ravke, ki jih na osnovi izku- šenj in analize iz preteklega leta moramo napraviti. Kljub znatno povečani kupni moči kmetijskih proizvajalcev v letu 1954 je znašala realizirana do- hodnina le 2721 milijonov din, kar je pod realizacijo v letu 1953. To stanje vsekakor ni za- dovoljivo, posebno še, ker gre, kot že omenjeno, za nekatera nesorazmerja med poseznimi kategorijami kmetijskih pose- stev. Naš plan predvideva do- hodke kmetijstva od prodaje kmetijskih proizvodov v letu 1955 na 13.800 milijonov din, kar predstavlja 2,2% povečanje na- pram preteklemu letu. Predvi- dena dohodnina skupaj z občin- skimi dokladi, ki naj predvsem odpravijo nastala nesklad- ja, bo znašala 3331 milijonov dinarjev, kar predstavlja še vedno nekoliko manjšo dohod- nino kot v letu 1953. Dohodnina se določa v okviru, kakršen je dan z zveznim družbenim pla- nom in dopolnjen za lestvico na- šega družbenega plana, kon- kretna odmera pa bo prepu-

Promet in trgovina

Gospodarsko življenje terja skladen razvoj tudi tistih pa- nog, ki predstavljajo dopolnitev oz. podaljšanje proizvodnega procesa. To so promet, trgovina in obrt.

Glavno breme v prometu no- sijo še vedno železnice. Stanje železnice v vsej državi in smemo reči, da v določenem pogledu v Sloveniji še posebej nikakor ni zadovoljivo. Gre za veliko iz- rabljenost strojne parka in tudi progovnih naprav. Izrablje- nost vseh osnovnih sredstev železniških podjetij na področju Slovenije znaša skoraj 60%. Iz teh razlogov so predvideni letos za železnice posebni ukrepi, predvsem izkoriščanje celotne amortizacije in oprostitve zve- znega davka na dobiček v korist investicijskih skladov. Republika je izvela dobiček iz osnove za obdavčenje, potrebno pa je, da pustijo okrajni oz. mestni ljud- ski odbori železniških transport- nim podjetjem neokrajna sred- stva. To bo brez dvoma olajša- lo dosedajni težki položaj, ne- bodo pa še ta sredstva zadostna. Predvidena sredstva za našo re- publiko bodo povečala potniški promet za 2%, tovarni pa za 4%. Nadaljevati bomo lahko gradbe- na dela na celjskem vozlišču, elektrifikacijo proge Rakek- Ljubljana in dograditi postajni poslopji v Mariboru in na Je- senicah.

Stanje v poštno telegrafski in telefonski službi je ugodnejše. Letos bo možno iz lastnih in republiških sredstev zgraditi UKV zvezo Ljubljana-Bled, vzpostavi- ti direktno telefonsko zvezo s Trstom, Ptujem in Krškim, po- večati telefonske zveze na odse- ku Ljubljana-Celje-Maribor ter automatizirati telefonske centrale v šestih večjih pode- želskih centralah; nadalje po- večati telefonske priključke, uvesti nove avtomobilske poš- ne proge itd.

Lani smo vložili v izgradnjo cest znatna sredstva. Skupaj s potrebno mehanizacijo znaša in- vestirana vsota 1409 milijonov din. Izvršili smo 26,2% vseh po- volj moderniziranih cest I. in II. reda v skupni dolžini 87 km. Tu gre predvsem za moderniza- cijo ceste Maribor-Trst. Poleg tega je bilo iz zveznih sredstev vloženo v avto-cesto Ljublja- na-Zagreb 2400 milijonov din. Za vzdrževanje cest je bilo iz proračuna in iz drugih izrednih sredstev porabljenih 1206 milio- nov din. Za letos zagotavlja proračun 1300 milijonov din za redno vzdrževanje, za investic- je iz republiških sredstev pa predvideva predlog za avto-cesto Ljubljana-Zagreb 1500 mi- lijonov din. Poleg tega se bo iz zveznih sredstev gradila v Slo- veniji cesta Koper-Senožeče, za katero je v zveznem planu do- ločenih 750 milijonov din. Pred- log je tedaj v tem, da se do- končajo dela na cesti Maribor-

na še nadaljnjo redukcija ne- rentabilnih žag in zmanjšanje proizvodnje v tistih obratih, ki še vedno trošijo les nerenta- bilno. Sredstva iz gozdnega sklada moramo usmerjati tudi v korist drevoja z visokim prira- stkom, kot so topoli in vrba, od- pirati moramo do sedaj zapra- gozna področja, skratka, treba bo smotrnejše pristopiti k izko- riščanju gozdnih skladov in izvesti zadovoljivo organizacijo gozdarske službe v komunah oz. v skupnostih komun. S kre- diti iz gozdnih skladov, ki so namenjeni tisti industriji, ki za- gotavlja racionalno uporabo le- sa, bomo pripomogli k smotr- nejši industrializaciji na tem področju in k izboljšanju struk- ture izvoza.

mi podjetji ljudskim odborom samim, se povečujejo možnosti in sredstva za nadaljnji razvoj obrtništvu. V kolikor obstoje- še težave za socialistično pod- ročje v zvezi z večjimi stroški za administracijo, bo mogoče uporabiti določbo o pavšalnih prispevkih družbeni skupnosti in s tem poenostaviti vprašanja, ki so povzročala težave.

Razvoj gostinstva in turizma

Za razvoj gostinstva in turiz- ma so predvsem važni že ome- njeni predpisi, da odločajo o njeni amortizaciji in o obrestih na osnovna sredstva okraj, da so zveznega davka od dobička oproščeni in da imajo tako mož- nost za boljši in uspešnejši raz- voj kot doslej. Povečanje pro- meta se pričakuje za 6%. Zra- di velike popularizacije Jugo- slavije v zunanjem svetu se ino- zemski turizem v naši državi povečuje in ima perspektivo ze- lo naglega in uspešnega razvoja. Obstoječi številni turistični dru-

štvo, nadalje, če se bo plačilni sklad povečal za 13% (to pove- čanje gre na deloma na račun nove zaposlenih, od 8-10% pa na račun povečanih plač) in če se denarni dohodki kmečkega prebivalstva povečajo za 2%, potem smemo pričakovati dvig kupne moči prebivalstva v pov- prečju za okoli 6%, pri delavcih in uslužbenih pa za okoli 8%. Predvideno povečanje povpreč- nih plač mora biti rezultat no- vega plačnega sistema, ki bo brez dvoma omogočil izboljša- nje položaja delovnega človeka ter z istočasnim povečanjem proizvodnosti ustvarjal tudi večje dohodke komun in skup- nosti komun. Ta sredstva bo- treba usmerjati v tista področja, ki dvignejo obči standard.

Investicije za zdravstvo, prosveto in komunalne namene

Zato se v zvezi s takim pre- vidnim osebnim položajem prebivalstva letos v nič manjši meri ne odpira aktualno vpra- šanje, koliko bomo sposobni in- vestirati v zdravstvo, prosveto, za komunalne potrebe in predv- sem za stanovanjsko izgradnjo. Vsa ta področja vplivajo nepo- sredna na življensko raven in je zato potrebno iz leta v leto intenzivneje misliti na urejanje teh vprašanj predvsem na ta način, da pri obči razdelitvi ni- cionalnega dohodka zagotovimo v te namene zadostna sredstva.

Kakšni življenski pogoji se obetajo letos

Kakšen položaj se obeta de- lovnemu človeku v predvidenih pogojih našega gospodarstva? Lanske izkušnje so pokazale ne- katera nesorazmerja, ki so šla na račun življenske raven in- dustrijskega in mestnega prebi- valstva. V planiranju za tekoče leto so zato izvršene določene preusmeritve, ki imajo namen zagotoviti dvig življenskega standarda. Za lanko leto smo računali znižanje cen za 5% z ozirom na povprečje 1953 in na povečanje kupne moči prebival- stva za 1,8%, tako da bi koli- činska potrošnja porasla za 9 odstotkov. Podatki kažejo, da je bilo oktobra 1954 razmerje cen na december 1953 v vsem višje, in sicer pri živilih 9,3%, pri industrijskem blagu 7,1%, pri obrtniških uslugah 9,1%, pri kulturnih uslugah 2%, v gostin- stvu 1%, pri stanovanjskih na- jemninah pa 52,5%. V istem ča- su se je povečala kupna moč prebivalstva: pri delavcih in uslužbenih za 11,2%, dočim se je pri kmetih dvignila za 27,5%. Povprečje nam tedaj kaže, da se je potrošnja v preteklem le- tu zvišala, vendar ni dosegla planirane ravni. Treba je pove- čati, da še nimajo utrjene me- todologije in ne dovolj točnih statističnih podatkov za zasle- dovanje gibanja tržišča in živ- ljenskega standarda. Zato nam večkrat podatki kažejo drugač- no sliko kot pa konkretne živ- ljenske prilike. Priložnostna anketa, ki je bila izvršena pri 90 štiričlanskih delavskih in uslužbenih družinah, kaže, da zmore taka delavska družina, kjer je le njen poglavar v stal- nem delovnem razmerju, z red- nimi dohodki kriti 89,6% živ- ljenskih stroškov, v enaki usluž- benški družini pa 91,3%.

4.5 MILIJARD DINARJEV ZA STANOVANJA

Vprašanje stanovanjske iz- gradnje je v ceji Jugoslaviji pereče. Zato je zvezni plan sprejel določene ukrepe, ki imajo namen sistematično re- ševati to izgradnjo. Čeprav smo lani dali za gradnjo stanovanj pomembne zneske in to iz raz- ličnih virov: republika, okrajni, občine, podjetja, gospodarske organizacije, različni skladi itd., okoli 3 milijarde (privatna sred- stva tu niso všteta), vendar še nismo šli v položaj, da bi zmo- gli v krajšem času premagati to krizo. Splošna preorientacija naše investicijske politike se mora v letošnjem letu pokazati »prav v tem konkretnem vpra- šanju. Potrebe po stanovanjih znajo v Sloveniji v mestih in in- dustrijskih središčih okoli 23 tisoč 400 stanovanj. Če bi hoteli v celoti zadostiti potrebe po stanovanjih vsled naravnega prirastka, bi morali zgraditi letno okoli 1.100 stanovanj. Če bi hoteli tedaj že v desetih letih kriti obstoječi primanjkljaj v stanovanjih in pa zadovoljiti potrebe iz tekočega naravnega prirasta, bi morali zgraditi let- no okoli 3.400 stanovanj. Kakš- no perspektivo nam kaže pre- orientacija v naši investicijski politiki letos in s tem tudi za naslednja leta? Republika usta- navlja svoj sklad za kreditira- nje izgradnje stanovanj v pred- videni vsoti 300 milijonov. Za novogradnje in za adaptacije je določen znesek 130 milijonov. Pretežni del sredstev pa je tre- ba seveda zagotoviti iz drugih virov. Izvršitev posebnega do- ločila zveznega plana za gradnjo stanovanj v rudarskih predelih bo zagotovila okoli 354 milio- nov sredstev. Okrajni skladi za kreditiranje stanovanjske iz- gradnje bodo znašali predvido- ma 350 milijonov. Republiški plan predlaga posebno določbo, da se od vseh investicijskih sredstev okrajnih ljudskih od- borov obvezno zagotovi 25% za stanovanjsko izgradnjo, pri čem- er se računa tisti del dobička gradbenih podjetij, ki je v smi- slu zvezne uredbe namenjen za stanovanja. Računamo, da bode morala podjetja iz svojih skladi

dov za prosto razpolaganje več- jji del sredstev usmeriti za sta- novanjsko izgradnjo, in da bo prav tako naloga drugih gospo- darskih organizacij, da z znat- nejšimi denarnimi sredstvi pri- skočijo k reševanju tega vpra- šanja. Upoštevajoč vse te ukre- pe, smemo računati, da bo na področju naše republike letos dano na razpolago za stanovanja 4,5 milijarde (k čemer moramo pristiheti še lastna sredstva pri- vatnikov), kar vendar predstavl- ja vsoto, ki zagotavlja že si- stematično, čeprav še ne dovolj hitro ublažitev težkega stano- vanjskega stanja. Iz teh sred- stev moramo zgraditi v letu 1955 preko 2.000 stanovanj, se pravi, pričeti moramo pokrivati v celoti potrebe iz tekočega na- ravnega prirasta prebivalstva, ca 1.000 stanovanj pa moramo zgraditi za kritje obstoječega primanjkljaja. Pri tem moramo poudariti, da pri okoli 11 mil- liardah, za kolikor bodo na ob- močju Slovenije nižje investicije kot v letu 1954, pomenijo letoš- nja za 50% večja sredstva za stanovanjsko izgradnjo dejansko preusmeritev, ki smo si jo po- stavili kot nalogo. Pri tem je treba že v naprej zavrniti vse tiste račune, ki dokazujejo, da ni mogoče ceneje graditi stano- vanj, kot smo jih gradili doslej. Nasprotno, tudi v tem je po- trebna bistvena preorientacija. Neopravičljiva neskladnost v našem gospodarskem življenju je, da ustvarjajo gradbena pod- jetja na eni strani sorazmerno ogromne viške, ki grejo v sploš- no akumulacijo, na drugi strani pa iz meseca v mesec povišu- jejo cene gradbenim storitvam. Spričo novih pogojev, med ka- terimi spada tudi drugačen polo- žaj gradbenih podjetij, bo mo- goče ljudskim odborom temelj- to spreminiti sedanje stanje. Treba bo spremeniti in določiti tudi nekatere predpise, ki za- devajo projektiranje in grad- njo. Nov plačilni sistem prav tako tudi zagotavlja smotrnejšo in ekonomičnejšo graditev. Ti oficialni ukrepi in na konkretno razumevanje ljudskih odborov, projektantskih organizacij in

stev v Sloveniji in delovanje Turistične zveze je lani brez- dvoma veliko pripomoček k iz- boljšanju prilik na tem področ- ju. Aktivnost teh organizacij, skrb gostinskih zbornic in boljše poslovanje večjih gostinskih obratov daje poročstvo, da se bo letos lahko povečal obseg turi- stičnega prometa. Nekateri in- vesticije, ki so bile izvršene lan- sko leto iz sredstev ukinitenega regresa, so omogočile tudi raz- voj domačega turizma, ki bo prav zaradi lauskoletnih vlož- nih sredstev tudi v letošnjem letu napredoval. Posebnih sred- stev za investicije v gostinstvu in turizmu, razen sredstev iz sklada za pomoč Primorski, Ko- čevski in Dolenski, republiški plan ne predvideva. Pač pa bo olajšan položaj glede družbenih bremen in povečani interes okrajnih ljudskih odborov spro- pomogel k temu, da se bodo vlo- žila v to vsekakor rentabilno panogo našega gospodarstva nuj- no potrebna sredstva iz okrajnih virov ter iz lastnih virov pod- jetij in organizacij.

Zaradi tega v vseh teh anket- novemu človeku v predvidenih pogojih našega gospodarstva? Lanske izkušnje so pokazale ne- katera nesorazmerja, ki so šla na račun življenske raven in- dustrijskega in mestnega prebi- valstva. V planiranju za tekoče leto so zato izvršene določene preusmeritve, ki imajo namen zagotoviti dvig življenskega standarda. Za lanko leto smo računali znižanje cen za 5% z ozirom na povprečje 1953 in na povečanje kupne moči prebival- stva za 1,8%, tako da bi koli- činska potrošnja porasla za 9 odstotkov. Podatki kažejo, da je bilo oktobra 1954 razmerje cen na december 1953 v vsem višje, in sicer pri živilih 9,3%, pri industrijskem blagu 7,1%, pri obrtniških uslugah 9,1%, pri kulturnih uslugah 2%, v gostin- stvu 1%, pri stanovanjskih na- jemninah pa 52,5%. V istem ča- su se je povečala kupna moč prebivalstva: pri delavcih in uslužbenih za 11,2%, dočim se je pri kmetih dvignila za 27,5%. Povprečje nam tedaj kaže, da se je potrošnja v preteklem le- tu zvišala, vendar ni dosegla planirane ravni. Treba je pove- čati, da še nimajo utrjene me- todologije in ne dovolj točnih statističnih podatkov za zasle- dovanje gibanja tržišča in živ- ljenskega standarda. Zato nam večkrat podatki kažejo drugač- no sliko kot pa konkretne živ- ljenske prilike. Priložnostna anketa, ki je bila izvršena pri 90 štiričlanskih delavskih in uslužbenih družinah, kaže, da zmore taka delavska družina, kjer je le njen poglavar v stal- nem delovnem razmerju, z red- nimi dohodki kriti 89,6% živ- ljenskih stroškov, v enaki usluž- benški družini pa 91,3%.

Tudi komunalni in stanovanj- ski izgradnji je bila v letu 1954 posvečena večja skrb. V te na- mene je bilo odobrenih skup- nih sredstev v naši republiki 7.685 milijonov, od tega iz lo- kalnih virov in podjetij 5.349. V pomoč pasivnejših okrajev je bilo iz republiškega kreditnega sklada, kljub odvzemu viškov, odobrenih 807 milijonov v ko- munalne svrhe. Razumljivo je, da ne more ostati pomoč iz osrednjih virov redna oblika dotiranja komunalne izgradnje. To mora v celoti postati nujni sestavni del sistematične poli- tike komun in njihovih skup- nosti. Le stanovanjsko izgrad- njo bo treba zaradi posebne ak- tualnosti usmerjati s skupnimi napori.

S povišanjem stanovanjske ta- rife smo zagotovili večja sred- stva za popravilo hiš, vendar še nezadostna, tako da nas v bo- doče tudi še čaka nelahko vpra- šanje, kako v celoti zavarovati že obstoječi stanovanjski fond. Toda mimo položaja, kakršnega kaže splošna življenska raven prebivalstva, ne moremo iti, in bo treba dokončno tudi to vpra- šanje rešiti skladno s perspek- tivo občin življenskih pogojev. (Nadaljevanje na 5. strani)

Mast za Slovenijo

V reško pristanišče je pri- pluła češkoslovska ladja »Ma- kedonija«, ki je pripeljala iz Amerike 5548 sodov masti ali približno 700 ton. Iz naslovov na sodih je videti, da je večji del te masti namenjen Slove- niji; naslovljeni so namreč na »Ljubljana-eksport«. Ostali del masti je naslovljen na uvozna podjetja drugih naših repu- blik.

Obenem so izkrcali 50 sodov finega motornega olja za Za- greb.

Istočasno raztovarjajo z ameriške ladje »Exilon« 1500 sodov masti kot tranzit čez našo državo v Avstrijo.

Mast, ki so jo izkrcali za Ju- goslavijo, je del tiste količine 5000 ton, ki smo jo kupili v Ameriki za preskrbo prebival- stva. Približno polovica te ko- ličine je že prišla v državo, ostanek pa naj bi prispel v ce- loti do sredine februarja.

Na splošno vzeto, je promet v reškem pristanišču te dni izredno velik. Dne 24. tm. je bil dosežen svojstven rekord: tega dne so izkrcali oziroma vkrcali 15.211 ton tovara. Tako velik delovni učinek (v nato- varianju in pretovarjanju) še ni bil dosežen odkar obstoji reško pristanišče.

od srede na četrtak

FORMOZA V OSPREDDJU DOBJANJA

Ali bo Varnostni svet posredoval?

V Londonu zatrjujejo, da želi Vel. Britanija doseči ustavitev sovražnosti — Vodja indijske delegacije v OZN pri Edenu

New York, 27. jan. (AP). Vse kaže, da bo jutrišnja seja Varnostnega sveta posebno važna, ker se širijo govorice, da bodo Združeni narodi po tem organu začeli korake za ureditev spora med Kitajsko in Formozo. Če se bo Varnostni svet odločil, prevzeti vlogo pomiritelja, bo moral sedanjí predsednik sveta Monroe (Nova Zelandija) razmisлити o tem, da bo treba po 32. členu Ustanovne listine povabiti obe stranki v sporu k razpravi v Varnostnem svetu.

Predsednik novozelandske vlade Sidney Holland in Lasly Monroe sta se v začetku tega tedna šela z generalnim sekretarjem OZN Dagom Hammarškjöldom. Njihov razgovor je bil verjetno v zvezi s posredovanjem Varnostnega sveta v sporu zaradi Formoze. Na sedežu Združenih narodov govore, da bo Monroe, preden bo

morda povabil zastopnike Kitajske in Formoze, da bi se v Londonu ne potrdjujejo vesti, da bo Varnostni svet prihodnji teden obravnaval vprašanje Formoze.

Glade na to, da so bili poslani na Formozo novi ameriški vojaški kontingenti, so na današnji tiskovni konferenci vprašali zastopnika britanskega zunanjega ministrstva, če se je Washington, preden je storil ta korak, posvetoval z Veliko Britanijo. Britanski zastopnik je odgovoril, da se vladi glede tega nista posvetovali, ker Velika Britanija nima neposrednih obveznosti v tem delu sveta. Čeprav so v

Londonu mnenja, da povečanje ameriških vojaških efektívov na Formozo povečuje napetost, pravijo britanski uradni predstavniki, da se Velika Britanija nenehno posvetojuje z ZDA z edinim namenom, doseči sporazum o ustavitvi sovražnosti.

V britanskem zunanjem ministrstvu se je zvedelo, da je vodja indijske delegacije v Združenih narodih in diplomatski svetovalec predsednika indijske vlade Krišna Menon danes spet zaprosil za razgovor z Anthony Edenom. Iz naslednjih virov se je zvedelo, da sta govorila o Formozi.

Washington, 27. jan. (AFP). Novozelandska vlada ne namerava prevzeti nikake obveznosti, ki bi jo zavele v morebitne dogodke okrog Formoze, je izjavil danes novozelandski minister za zunanje zadeve McDonald. Novozelandska vlada je v stalnih stikih z Veliko Britanijo, ZDA in drugimi prijateljskimi državami, in proučuje ukrepe, ki bi bili potrebni v okviru OZN za ustavitev sovražnosti na obalah Kitajske, je dodal.

Tajpeh, 27. jan. (AP). Čang-kajškovo letalstvo je danes spet napadlo kitajsko brodovje okrog otoka Jikjangšana in sam otok. Čang-kajškove oblašči pravijo, da se bodo odločili za izpraznitev Tačena, če bodo ZDA to zahtevale in če bo Čang-kajšek dobil zagotovilo, da bodo ZDA začele »pravilnejšo politiko«
proti Pekingu.

London, 27. jan. (Reuter). Zvedelo se je, da namerava predsednik novozelandske vlade Sidney Holland predlagati, da bi LR Kitajska dobila otko, ki so sedaj v kuomintangskih rokah. V zamenjavo za to bi se morala zavezati, da ne bo načenjala vprašanja Formoze in Peskadorskih otokov. V sporočilu, ki je bilo objavljeno pred odhodom Hollanda iz ZDA, je rečeno, da je Nova Zelandija trdno odločena posredovati za pomirjenje na področju Formoze. Britanski minister za zunanje zadeve Eden je včeraj v Spodnjem domu izjavil, da bodo navedeni imenovanega načrta objavljene po končanih razgovorih med Britanijo, ZDA in Novo Zelandijo.

Zahodnonemški parlament zaseda

Domnevajo, da bo Adenauer zahteval naglo ratifikacijo pariških sporazumov

Bonn, 27. jan. (Reuter). Danes se je v Bonnu začelo zasedanje zahodnonemškega Bundestaga, na katerem se bo dokončno odločilo, če se bo Zahodna Nemčija oborožila. Poslanci morajo proučiti pariške sporazume, ki dajejo Nemčiji suverenost in jim dovoljujejo oborožitev v okviru Atlantskega pakta.

Bundestag je pri prvem razpravljanju 16. decembra odobril pariške sporazume. Druga razprava, po kateri naj bi dokončno odobrili pariške sporazume, bo 24. februarja.

Zahodnonemški kancler Adenauer bo jutri predsedoval sestanku vlade, na katerem bodo verjetno razpravljali o zadnjem sovjetskem sklepu glede ukinitve vojnega stanja



Dr. Konrad Adenauer

z Nemčijo. Domnevajo, da bo zahteval naglo ratifikacijo pariških sporazumov.

S KONFERENCE PREDSEDNIKOV ARABSKIH DRŽAV V KAIRO

Enotno poveljstvo za arabsko vojsko

Egipt, Jordan, Sirija, Saudska Arabija in Libanon se ne bodo pridružili turško-iraškemu paktu

Kairo, 27. jan. (Reuter). V Kairu se je danes nadaljevala konferenca predsednikov vlad arabskih držav. Prvič, odkar se je začela, je na konferenci navzočih vseh osem zastopnikov, med njimi tudi zastopnika Jemena in Libije. Kakor se je zvedelo, so predsedniki vlad Jordana, Egipta, Sirije, Libanona in Saudske Arabije sklenili, da se ne bodo pridružili turško-iraškemu paktu. Hkrati so sprejeli egiptovski predlog o ustanovitvi enotnega poveljstva za arabsko vojsko.

Zastopnik Iraka dr. Fadil MOSKVA, 27. jan. (AFP). V Moskvi so 25. januarja podpisali pogodbo o rednem letalskem prometu med Moskvo in Bukaresto. Za letalski promet bodo skrbela civilna letalska družbe obeh držav.

S POTI PO ITALIJI

Oaza v Piemontu

Sneg je v debelih kosih padal na vlažna tla in z belo odejo prekrival strehe tesno stisnjenih hiš, ko sem po enourni vožnji stopila iz avtobusa v Ivreji. Bila sem na vratih doline Aosta, znane po svojih krasnih smučiščih, v političnih krogih pa po posebni avtonomiji, ki jo je dobila ta pokrajina po vojni zaradi francoske manjšine, ki živi v teh krajih. Mikalo me je, da bi šla dalje, saj me vprašanja narodnih manjšin že od nekdaj zanimajo, toda moj načrt za ta dan je bil drugačen. Hotela sem si ogledati tovarno pisalnih strojev Olivetti. Ustavila sem mlado vajenico, ki je hitela malo mene in jo povprašala kje leži tovarniško poslopje. Skupaj sva šle prek mostu čez Doro mimo starinskega hotela, ki kakor grad povodnega moza raste iz reke, po edini široki cesti v tem malem mestu s 16.000 prebivalci. In tako sem prišla do ozke ulice, ki vodi v »mesto v mestu«
v podjetje Olivetti.

V propagandnem oddelku podjetja me je sprejel dr. Dotti. Med vojno je bil kot partizan v Severni Italiji skupaj z nekimi Jugoslovanci, od katerih je v poznih letih na

ukazovala na Srednjem vzhodu. Casopis obožuje Turčijo, da hoče doseči »sklenitev sporazuma z arabskimi državami, v upanju, da jih bo tako odrgala od Egipta in pritegnila k zahodnim silam.

»Al Akbar«
piše, da bi morali turški državniški čakati do konca konference v Kairu. »Dobro vedo, kako koščljiv je sedanjí položaj, vedeti pa bi morali tudi, da njihovo vmešavanje lahko samo še bolj zaplete stvar«.

Casopis zaključuje, da zveze Turčije z arabskimi državami ne morejo biti več takšne, kot so bile prej.

Kairo, 27. jan. Na davišnji konferenci predsednikov vlad arabskih držav so poslušali referat iranskega predstavnika El Džamalija o vzrokih, ki so napotili njegovo državo, da se je odločila za sklenitev pakta s Turčijo. Na popoldanski seji bodo razpravljali o Džamalijevi izjavi.



Predele ob toku rek Seine, M arne in Oise je zadel najhujša poplava, kar jih pomnilo od leta 1919. Reke so narasle tako naglo, da je grozila nevarnost, da pred leti pripravljeni in večkrat preizkušeni načrt varnostnih ukrepov proti poplavam ne bo kos divjim vodam. Samo v Parizu zaloga je bil podoben zagrizeni borbi branilec oblegane trdnjave. Ministrski predsednik Mendès-France je bil ves čas »na sprednjih postojankah«
— (Na sliki z notranjim ministrom Mitterandom — levo od predsednika — pregleduje obrambne ukrepe v Parizu u).

V sredo jutrajša za Parizani po nekaj razburilnih dneh prvič laže zadihali, ko so opazili, da je voda, ki je drla čez invalidski most in segla kipu atriškega str elca na njem že do ramen, začela upadati, čeprav je počasi, komaj dva centimetra na uro.

Tudi v drugih predelih so vode začele upadati, ko je ponoči od toka na sredo nehala deževati. Uradna poročila zagotavljajo, da je nevarnost nadaljnjih poplav še minila.

Točnih podatkov o škodi še ni, sodijo pa, da bo znašala nekaj milijard frankov, zaradi porušeni mostov, naspov razjedeni cest in spodkopanih hiš, zaradi izgubljenih mezd in delovnega časa v podjetjih, ki so morala ustaviti proizvodnjo. Trajalo bo precej časa, preden se bodo begunci lahko vrnili v svoje na pol porušene domove, preden bodo delavci očistili svoje delavnice in stroje. — Dvomljivo je tudi če se bodo polja do pomladi dovolj osušila za setev. Povrh vsega grozi še nevarnost zaradi epidemij.

Le požrtvovalni vojske — samo v Parizu je poveljstvo posla lo k reševanju okrog 1600 vojakov pionirjev — gasilcev in reševalnih ekip gre zasluga, da ni bilo čisto večjih žrtev.

V Parizu spet razpravljajo

Mendès-France je poročal odboru za zunanje zadeve in narodno obrambo sveta republike — še vedno je za konferenco »štiriha«

Pariz, 27. jan. (AFP). Predsednik vlade Mendès-France je danes na izrednem sestanku odbora za zunanje zadeve in narodno obrambo sveta republike podal poročilo o pariških sporazumih. Svet republike mora 8. februarja začeti debato o besedilu pariških sporazumov, ki ga je narodna skupščina odobrila po prvem branju. Odbori sveta že pri-

pravljajo uvodna poročila za to debato.

Politični opazovalci menijo, da do 8. februarja poročila verjetno ne bodo pripravljena in da ni gotovo, če se bo ta prava. Mnogi senatorji, ki so za ratifikacijo pariških sporazumov, bi želeli, da bi Zahodna Nemčija pred to debato zavzela jasno stališče do sporazumov, ki obravnavajo posarsko področje.

Pariz, 27. jan. (Tanjug). Na skupni seji komisije za narodno obrambo in zunanjo politiko sveta republike, ki sta dan lahko začela glavna razpravljati o besedilu pariških sporazumov, je izjavil



Mendès-France

Mendès-France, da ne gre za razlaganje francosko-nemškega sporazuma o Posarju, pač pa za njegovo izvajanje, kar ne bo povzročilo nikakih resnejših političnih posledic.

Glede poročev Velike Britanije, da bodo njene čete ostale v Evropi, je Mendès-France dejal, da jih bo le-ta umaknila samo v določenih primerih. Francija pa bo uživala vso svobodo in bo lahko odpoplaka svoje čete pod evropskim poveljstvom, ne da bi

morala prej dobiti dovoljenje za to.

O konferenci za ustanovitev agencije o oborožitvi in razdeljevanju orožja je Mendès-France dejal, da so se sporazumeli, da bo agencija ustanovljena v dveh obdobjih in da je za drugo obdobje določen zelo strog nadzorstveni sistem.

Povedal je tudi, da nimajo nikakega tajnega sporazuma, po katerem bi se spremeni kontingent nemške vojske, ki je določen na dvanajst divizij. Na koncu je pozval člane komisije sveta republike, naj ne dajejo spreminjevalnih predlogov k besedilu pariških sporazumov.

Zvedelo se je, da namerava general De Gaulle predlagati k besedilu pariških sporazumov amandma, po katerem naj bi se pred uveljavljanjem pariških sporazumov skušali dogovoriti z Vzhodom o najvažnejših mednarodnih problemih. — Če bi svet republike sprejel ta amandma, bi morali predložiti pariške sporazume narodni skupščini v ponovno branje. Izid drugega branja bi bil po splošnem mnenju v Parizu zelo negotov.

Pariz, 27. jan. (AFP). Predsednik francoske vlade Mendès-France je izjavil danes na skupni seji senatnih odborov za zunanje zadeve in obrambo, da njegov predlog o konferenci najvišjih predstavnikov štirih velesil še vedno velja. Za tako konferenco bi bile potrebne diplomatske priprave. Vsega obžalovanja vredno bi bilo, če bi morali konferenco odložiti, je pripomnil.

Ratifikacija v Kanadi

Ottawa, 27. jan. (Reuter). Kanadski spodnji dom je danes ratificiral pariške sporazume o oborožitvi Zahodne Nemčije. Za ratifikacijo je glasovalo 215 poslancev, proti pa dvanajst.

Italija hoče moderno orožje

Rim, 27. jan. (AP). Italija bo v kratkem zahtevala od ZDA večje količine moderne orožja, da bi bila »borbeno pripravljena kot druge zahodnoevropske države«. Kakor se je zvedelo iz vladnih virov, bo predsednik italijanske vlade Scelba izrazil to zahtevo neposredno predsedniku Eisenhowerju, ko bo na obisku v Washingtonu. Pod »modernim orožjem«
razume Italija atomsko in drugo najmodernejšee orožje.

Nas-er pojde v Džakarto

Kairo, 27. jan. (AFP). Predsednik egiptovske vlade Naser je sprejel uradno povabilo na konferenco azijskih in afriških predstavnikov, ki bo dne 18. aprila v Bandungu. Povabilo sta mu uradno izročila indonezijski veleposlanik v Kairu in posebni poslanec ministrstva za zunanje zadeve Indonezije.

Nova vlada v Kambodži

Pnom Pen, 27. jan. (AFP). Danes je bila v Kambodži imenovana nova vlada narodne enotnosti pod vodstvom bivšega kraljevnega svetnika Leng Ngeta. Vlada mora v začetku prihodnjega meseca organizirati referendum, aprila pa izvesti splošne volitve.

HONGKONG, 27. jan. (Reuter). Posadka britanske ladje, ki je bila potopljena v kitajskem pristanišču Swatow ob napadu Čang-kajškovi letal, je prispela davi v Hongkong. Britanska vlada je pred kratkim protestirala proti napadu na to ladjo.

Pred sporazumom glede Tunizije

Pariz, 27. jan. (Tanjug). Francosko-tunizijska pogajanja bodo skoraj končana in vse kaže, da bo v kratkem dosežen popoln sporazum. K temu je nedvomno pomagalo osebno zavzemanje predsednika francoske vlade Mendès-France, ki osebno sodeluje pri razgovorih.

Francoski zastopniki so po mnenju dobre poučenih krogov sprejeli tunizijska stališča, da mora notranje avtonomija obsegati tudi upravo nad policijo. Sedaj se dogovarjajo glede roka, v katerem naj bi policija polagoma prešla v pristojnost Tunizijcev. Obe strani se strinjata, da morajo francoski ravnatelji policije in glavni uradniki ostati še nekaj časa, niso se pa še sporazumeli glede tega, če naj bi, kakor zahteva tunizijska vlada, odgovornost za notranji red v Tuniziji prevzela vlada takoj.

Francoski predlagatelj kompen-

Kaj je novega v dolini hidrocentral?

Dravske elektrarne so dale doslej blizu 8 milijard kWh električne energije — Gradbena dela na gradbišču v Vuhredu dobro napredujejo — V Dravogradu montirajo tretji agregat — Priprave za Lobnico so v polnem teku

Ker ostaja elektrifikacija tudi na sedanji stopnji razvoja našega gospodarstva na prvem mestu, utegnemo biti celo drobne novice o dravskih hidrocentralah zelo zanimive. Če se omejimo samo na vest o dosedanjih proizvodnih električne energije s tega področja, odkrijemo znatno bogastvo, ki nam ga je že dala in nam bo še dajala ukročena vodna sila Drave. V številni elektrarne Falo, veterana dravskih elektrarn, ki dela že od leta 1918,

smo dobili iz Drave blizu 8 milijard kilovatih ur električne energije. Elektrarna Dravograd, ki je bila aprila l. 1945 bombardirana in decembra popravljena, je dala od leta do konca 1954 blizu 900 milijonov kWh, elektrarna Mariborski otok, ki je bila priključena na električno omrežje l. 1948, je dala do konca minulega leta 876 milijonov kWh električne energije, iz Vuzevence pa smo dobili v enem letu obratovanja 136 milijonov

kWh električne energije. Ostalo, nad 6,5 milijard pa odpade na elektrarno Falo. Nove tovarne, predvsem elektrarne v Kidričevem, pa zahtevajo še več električne energije, kakor jim pri sedanji zmogljivosti elektrarn lahko nudimo. Zato je težko pričakujejo, kdaj se bo zavrtela prva turbina na gradbišču nove hidrocentrale v Vuhredu. Letošnja zima je bila tudi za graditelje dravskih hidrocentral posebno ugodna. Do nedavnega, ko je pritisnil mraz, so na gradbišču v Vuhredu delali noč in dan. Gradbena dela so tako dobro napredovala, da so nadomestili vse zamujeno. Rok za montažo prve turbine je 1. maj in bodo gradbeniki omogočili montažo celo 15 dni prej. Od dobaviteljev hidromehanske opreme pa je odvisno, če bodo

ne zemlje. Stolpa žerjavov sta visoka po 32 metrov, nagnata pa se lahko do 9 metrov v dve smeri.

Podjetje »Tehnoogradnja« je začelo tudi delati za zavarovanje železnice in graditi nov betonski most pri Vuhredu, ker bo sedanji leseni most zaradi zajetive neuporaben. Z novo hidrocentrale so domačini pridobili tudi lepo novo postajo poslopje, na katerega so lahko ponosni.

Tudi v elektrarno Dravograd so prišle delovne ekipe. Kot kompenzacija za oddano električno energijo bodo Avstriji dobavili dravski elektrarni tretji agregat. Trdki »Andritz« in »AEG« že pošiljata posamezne dele agregata in turbine. Rokov dobave se držita firmi dokaj točno in zato montažna dela, ki jih izvaja mariborska »Hidromontaža«, lepo napredujejo. Računajo, da bodo do 15. aprila montažna dela v glavnem končali in bodo

Tovarna gradbenih polizdelkov je izdelata slab gramoz

Dne 10. t. m. je bil v Slovenskem poročevalcu objavljen odgovor na moj članek, zasnovan v istem časopisu dne 17. novembra 1954, z naslovom »Tovarna betonskih polizdelkov izdeluje slab gramoz«. Zaradi pravilnega obveščanja javnosti moram k omenjenemu problemu dodati še naslednje:

Za določitev kvalitete materiala imamo v Ljubljani Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, uradno in splošno priznano institucijo, ki je kompetentna dajati merodajne izjave o kvaliteti gradbenih materialov. Zavod ima na razpolago vse najmoderneje tehnične naprave za raziskavo gradbenega materiala in tudi odlični strokovni kader, ki že dolga leta dela na tem področju. Ni razumljivo, zakaj naj bi potem »Gradis« dokazoval kvaliteto tega gramozu mimo Zavoda za raziskavo materiala.

Podjetje »Gradis« je lahko doseglo s tem gramozom zadovoljive rezultate pri izdelavi NAVADNEGA betona, ker se slaba kvaliteta gramozu pri izdelavi betona običajnih mark lahko nadomesti s spremembo količin drugih sestavnih materialov (več cementsa, manj vode) in dobimo nasprotno primeru ne doblimo potrebnih rezultatov, kar bo nujno konec koncev odkrilo pomanjkljivost enega od sestavnih materialov v betonu.

Natančna kvaliteta gramozu se lahko ugotovi samo v Zavodu za raziskavo materiala, ki je za takšne preiskave opremljen z vsemi potrebnimi pripomočki.

Ce sedaj analiziramo rezultate preiskav tega gramozu pred objavo članka dne 17. nov. 1954 in rezultate preiskav, izvršenih zahtevamo samo tovarne, po objavi gornjega članka, potem pridemo do zaključka, da je ta gramoz v resnici CELO SLABSI, kot je bil prikazan v omenjenem članku z dne 17. nov. 1954.

V prvotnem članku je bila namreč omenjena samo pomanjkljivost tega gramozu zaradi prevelikega procenta odpakljivih snovi, preprosto povedano, ker je bil ta gramoz preveč umazan. Pomneje preiskave so pokazale, da ima ta gramoz še eno resno hibo, namreč da tudi ni pravilno granuliran, t. j. v posameznih frakcijah tega gramozu niso vsebovani samo tisti partikli, ki bi se lahko v tej frakciji nahajali. V posameznih frakcijah je bilo do 40% partikov in drugih frakcij. Pokazalo se je tudi, da količina teh tujih prisad v posameznih frakcijah ni zmeraj enaka in da varila od preiskave do preiskave. Torej potrebnik dejansko ni mogel natančno vedeti, kakšen material ima pred seboj. Poleg tega ne drži tudi navodila v članku z dne 13. t. m., da gramoz ni nikoli imel več odpakljivosti.

Posvetovanje strokovnjakov industrije olja

Zagreb, 27. jan. V Zagrebu se je končalo dvodnevno posvetovanje strokovnjakov združenj industrije olja FLR Jugoslavije. Razpravljali so o perspektivah za boljše vzgojo raznih oljnic. Strokovnjaki so podčrtali, da so v vseh naših republikah odlične vrste semen in možnosti za vzgojo kakovosti oljnic, kakor tudi, da bo potrebno v vseh čim več propagande za večji pridelek oljnic. M. B.

vih snovi kot 2%. Celo pri preiskavi, ki je bila izvršena takoj po objavi mojega članka na zahtevo same tovarne, je procent odpakljivosti bil večji kot 2%. Seveda s temi pogoji ni mogoče govoriti o nekakšni kvaliteti tega gramozu. Zato je povsem razumljivo, da poročilo Zavoda za raziskavo materiala navaja v zaključku o rezultatih preiskav dobesedno: »Material ne ustreza kvaliteto zahtevala.«

Celotna zadeva glede kvalitete tega gramozu je prišla po objavi mojega članka slučajno pred svetovno znanega strokovnjaka za raziskavo materiala prof. dr. inž. M. Roša iz Zürich, ki se je takrat mudil v Ljubljani.

Na vprašanje, kakšne posledice tujih frakcij lahko dopustimo v posameznih frakcijah, je prof. Roš povsem jasno povedal, da se ne dovoljuje praktično nobenih prisad tujih frakcij, ki jih je bilo v tem gramozu, kot je omenjeno, celo do 40%. V splošnem je prof. Roš glede kvalitete tega gramozu izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradne rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmoglo dokazati, da je ta gramoz le kvaliteten, zlasti ker so v Ljubljani tudi druga gradbena podjetja, ki so s tem gramozom imela pri izdelavi betona že znatne težave, niso pa doslej vedela, zakaj. Prvojni članek je med tem časom že dosegel svoj namen. V Ljubljani se je v zadnjem času precej razpravljalo o kvaliteti gramozu in zato upamo, da bo delovnemu kolektivu in novemu vodstvu Tovarne gradbenih polizdelkov uspelo dvigniti kvaliteto tega gramozu na potrebno raven. To bi nedvomno koristilo celotni naši gradbeni opremitvi. Inž. Sergej Bubnov



Nova železniška postaja Vuhred — Elektrarna

ta prihranek na času lahko izkoristijo.

Iz gradbene jame na desnem bregu Drave se že jasno očrtujejo obrisi prvega turbinskega stebra, ki je zabetoniran do spirale, tudi desna obrežna zgradba je zrasla do kabelskega hodnika. Težišče dela — betoniranje se je razvijalo uspešno, po zaslugi nagle proizvodnje betona, ki jo je omogočala betonarna tipa »John-son«, delo inž. Pipana. Doslej so vgradili že 13.300 kubičnih metrov betona. Vzporedno z betoniranjem tečejo dela na izkopih za drugi turbinski stebel in so doslej v prvi gradbeni jami izkopali 60.000 m³ zemlje. Oba kabelska žerjava — druga zanimivost gradbišča v Vuhredu — sta polno zaposlena: eden z dovažanjem betona, drugi z odvozom izkopa-

ob prvih večjih pomladanskih vodah lahko začeli z obratovanjem. Turbina bo imela 11.250 konjskih moči in bo obratovala s 100 obrati na minuto; pri stalni letni obremenitvi bo dajal generator 65 milijonov kilovatih ur.

Medtem ko na Dravi hite graditelji in monterji, da bi čimprej polno izkoristili skrito energijo, so v teku priprave za gradnjo hidrocentrale Lobnica na Pohorju, ki bo kot dopolnilna centrala prisločila na pomoč v kritičnih zimskih mesecih, ko je voda Drave običajno prenizka. Pripravljeni so načrti, pripravljajo čakajo na dodelitev sredstev, ki so po poročilih iz skupščine že zagotovljena. (jp)

Pisma uredništvu

Se enkrat o članku »Kdo bo odgovorela«

Iz zadnjega članka v »Slov. poročevalcu« z dne 26. januarja mi sledilo, da Otocain ni bil izdan le zato, ker se brez recepta ne sme izdati, ne pa zato, ker se po 19. uri zdravila brez recepta ne izdajajo. Zakaj pa sem potem podnevi vedno dobival Otocain brez recepta? Tudi to pot sem ga dobil naslednjega dne zjutraj v eni drugi lekarni brez najmanjšega pomisleka od strani strokovnega uslužbenstva. Razzen tega mi je kot izobraženec znano, da Otocain ne vsebuje ničesar strupenega in je zato pretirano poudarjanje recepta. Nadlegovati dežurnega zdravnika samo zaradi recepta smatram za neprimerno.

Glede izjav podpisanih zdravnikov, da Otocain ni primerno sredstvo za zdravljenje vnetja ušesa imam tudi nejasnost: zakaj v navodilu stoji dobesedno (hrvatski tekst): »Otocain služi za ublaževanje bolečina kod upala srednjeg i vanjskog uha, kao i za konzervativno liječanje upala uha u početnom stanju.« Dalje je v inikaciji navedeno: »Konzervativna terapija akutne upale srednjeg uha i svjuzi bolova uha, kao n. pr. iza gripa.« — Dr. Vital Manohin, Ljubljana, 26. I. 1955

V torku, 23. t. m. smo objavili v našem dnevniku v rubriki »Pisma uredništvu« dopis z naslovom »Kdo bo odgovorela«. Podpis pod omenjenim člankom z inicijalkami dr. V. M. nipa ničesar skupnega z dr. Milanom Vaškonom.

KOLIKO ČASA BOM SE ČAKAL?

Dne 3. avgusta 1954 sem bil pri zdravniku v Ptujju na obsevanju nadlaktične desne roke zaradi vnetja revme mišic; od tej priložnosti sem prošil zdravnika za pregled pljuč, kakor tudi, da bi se ugotovil izvor tuberkuloze v družini. (Moja hčerka, stara 26 let, je umrla 1950 za TBC v Novem Celju. Druga hčerka je za isto bolezenjo bolehal od maja 1953 do februarja 1954 (Zdrav-

stveni dom Golnik in v Slivnici na Pohorju) ter je ozdravela s pomočjo plastike.) Zdravniki me je napotil v dispanzer v Ptujju, kjer sem bil pregledan 5. 8. 1954 (ugotovitev razširjene dihalne cevke in na levi strani zastarele poopnrene rane v velikosti koruznega zrna na pljučih).

Dne 14. avgusta sem zbolel za pljučnico. Ker nimam sredstev za bolnišnico, sem bledel na domu in me je zdravnik 25. 8. 1954 napotil v bolnišnico zaradi ugotovitev bolezni (sum paratifusa).

Dne 26. 8. 1954 so ugotovili v bolnišnici v Ptujju odprto rano na levi strani pljuč v velikosti koruznega zrna (pozitiv) in me napotili na redno pot zdravljenja v dispanzer v Ptujju, kjer so me pregledali in slikali ter me po 14 dneh z vlogo in sliko poslali v zdravilišče TBC v Ormožu. Od tega časa je že 5 mesecev, odkar ležim doma brez zdravil, nimam tudi nobenih sredstev zanje. Štirje otroci moje hčere, stari od 2 do 7 let, in vnukanja moje umrle hčerke (mož je padel v vojni in sem skrbnik bližnji) se gibljejo v neposredni bližini, kar jim je v veliko nevarnost, jaz sam pa ne vem, kam naj se izognem.

Nisem v delovnih odnosih, 35 let delam sam in plačujem predpisane davke, vendar pa naj bi to upoštevali, da ne bi drugi prišli v nevarnost okužbe, ki je v današnji stanovanjski krizi glavni vzrok. Ropič Joško, Ptuj, Budina 34 sem privatni krojaški obrtnik

V zasavskih revirjih postaja knjiga čedalje bolj pomembno vzgojno sredstvo

Oni dan sem gledal v neki revirski knjižnici desetino ljudi, ki so se ljubice sklanjali nad seznam knjig. Dva starejša ruderja sta se zapletla v pomenek in pri tem je dejal prvi: »Tokrat sem si spet izbral Cankarja. Sicer sem ga že prebral, toda vedno znova odkrivam v njegovih delih lepote, ki me silijo, da se vračam k njemu.« Kasneje mu je knjižničarka izročila peti zvezek Cankarja, ki ga je mož skrbno zaviil v papir in se poslovil.

To me je pravzaprav napotilo, da sem jel razmišljati o naših knjižnicah; koliko ljudi knjige bere in kakšne knjige so jim najbolj všeč. Ugotoviti sem naslednje zanimivosti:

V trboveljskem okraju posluje približno 18 knjižnic (sem so vštete tudi vaške), ki jih obiskuje približno 1900 stalnih obiskovalcev. Točno število knjig do danes še ni ugotovljeno, vendar menijo, da jih je približno 25 do 28.000. V teh knjižnicah je moč dobiti dobre in napredne knjige, zlasti v revirskih, ki kupujejo več ali manj vse nove knjige. Knjige bero stari in mladi, ljudje vseh poklicev. Zanimivo je to, da so čitane najbolj knjige naših domačih avtorjev, predvsem Prežihovega Voranca, Francea Bevka, Ivana Po-

trča, Ivana Cankarja, Ferda Kozaka, Antona Ingolčiča in Finžgarja. Na drugi strani pa skoraj ni mogoče dobiti v knjižnicah knjig Caldwellella, Balzaca in Dostojevskega, kajti te knjige so vedno zunaj med bralci. Razveseljuje me, da so v večjih knjižnicah ljudje, ki so dobri poznavalci knjig, skratka ljudje, ki svoje izobrazbe niso pridobili v nobenih knjižničarskih šolah ali tečajih, pač pa so vseskozi pridno brali in si tako razvijali svoje duševno obzorje. Ti knjižničarji so (vsaj ponekod) bralcem dragocena opora: svetujejo jim, kakšne knjige so primerne njihovemu znanju in razvoju, katere knjige je vredno ne le prebrati, pač pa jih tudi preštudirati, skratka knjižničarji kaj dobro poznajo želje bralcev in si prizadevajo tem željam tudi ustreči.

Seveda pa vlada tudi v revirskih knjižnicah pomanjkanje sredstev, s katerimi bi si nabavljali nove knjige, ki se pojavijo na našem knjižnem trgu. Vse do lanj so knjižnice v tem pogledu le životalne in niso imele možnosti, da bi si nabavljale celo najbolj znane knjige. Ljudski odbori so sicer dali tu in tam po nekaj tisočakov, toda s tem so knjižnice krile komaj svoje vsakdanje

splošne potrebe. Letos pa je že čutili, da se občine vedno bolj zavedajo, da je vlaganje denarja v knjižnice dragoceno in se bogato obrestuje ter da bo taka pomoč koristila predvsem izobražbi delovnih ljudi. Tako so n. pr. v Hrastniku nedavno sprejeli sklep, da bodo dali obema knjižnicama 120.000 dinarjev. S tako podporo pa si knjižnice že lahko nabavijo vsaj najnujnejše in najboljše nove knjige.

V Trbovljah se je prav te dni pokazalo, da roma knjiga od bralca do bralca in da jo bero v zadnjem času tudi ljudje, ki do nedavnega sploh niso vedeli za knjižnico, čeprav leta obstoja že desetletja. Stalni knjižničar se vzdržuje s sredstvi, ki jih dobi od izposojevalne. Ta primer kaže, da bi bilo potrebno, da bi se tudi v Hrastniku in Zagorju nastavili stalni knjižničarji. Taki stalni knjižničarji bi se gotovo še bolj posvetili plemeniti skrbi do razširjanja knjig med vse prebivalstvo, kakor pa je to možno pričakovati od knjižničarjev-voletarjev.

Toda kljub temu, da postaja knjiga vedno bolj prijateljica širokega kroga ljudi, je opaziti, da je število bralcev še vedno premajhno. Sicer več knjižničarji, da vsakdo, ki pride enkrat v knjižnico, postane prej ali slej redni bralec, toda kot rečeno zanimanje za knjige še vedno ni tako, kakršnega bi bilo želeli. Delavska prosvetna društva »Svoboda« so tudi ustanovila lastne knjižnice in ob vsaki priložnosti navajajo svoje člane k branju knjig, toda to je tudi edina moralna pomoč, ki jo prejemajo od knjižnice. Druge organizacije nimajo več lastnih knjižnic, ker so svoje knjige darovale stalnim knjižnicam, vendar bi morale tudi one navajati svoje člane, da bi obiskovali knjižnice.

Tudi na vasi v tem pogledu ni nič boljše. Tamkaj so knjige že stare in bi morali poiskati nove knjige izločiti. Sredstev za nove knjige pa še ni. Šele zdaj, ko je izvršni odbor Ljudske prosvete začel s kampanjo za odkup knjig, se čuti, da je zanimanje za ta nakup knjig tudi po vaseh veliko. Kmetijske zadruge so v nekaterih krajih že darovale znatna sredstva, s katerimi si bodo kultura društva obogatila svoje knjižne police, saj okoliški kmetje radi bero, posejajo zdej v zimskih mesecih, ki ni važnega dela. Ta knjižna akcija bo tako lahko tudi kulturna društva po vaseh po nizki ceni nabavila potrebne nove knjige. Treba bo tudi v bodoče nenehno skrbeti za to, da bodo imele knjižnice sredstva, s katerimi bodo lahko bogatije svoje založbe knjig. To pa bo ena važnih nalog bodočih komun.

Simfonični koncert Slovenske filharmonije

Dirigent: Tauno Hannikainen — Solist: Jörg Demus

Finski dirigent Tauno Hannikainen, ki je bil dolgo leta šef-dirigent »Cikške filharmonije«, je že v intenciji Bachovega »Prekludija« v »molu v lastni inštrumentaciji za godala in štiri pihala pokazal, da spada med dirigente, ki z mirno dominirajočo gesto dosežejo od orkestra isto, za kar v težnjah drugi izgubijo dišo. Poglobljeno izpeta tematika, dinamično preudarno sgrajena in stopnjevana, je v slogovno brezhibni prireditvi predstavila skladbo.

Planist Jörg Demus je na Dunaju znan ime in izrazi stavek v Beethovnovem koncertu v »molu« je bil tudi tako zaigran, da je sloves pianista opravečeval, medtem ko je v drugem stavku manjkala topota, v prvem stavku pa so bile prav občutne razlike v tempu iste tematike, ki so dirigentu onemogočale, da bi se s solistom zbil v enotno interpretacijo. Tako je bil prvi stavek zelo neenoten, dasi je že tu umetniški pokazal lep ton in odlično tehniko. Lirični deli pa so bili skladno, dasi plemenito postvarjeni. Drugi stavek je motila prevelika rahočutna spremljava, ker je pianist Demus mestoma tako romantično intimo interpretiral vse stavek, da bi moral orkester iziti iz svojih položajev. Tretji stavek je bil v klavirju in orkestru najboljši: poln življenja in temperamenta, stilno in virtuozno odlični.

Jean Sibelius, čigar 5. simfonija smo slišali, pripada komponistom nacionalno-romantične štruje. Zgodni muzikološki popolnoma upravičeno zaključujejo, da je uporaba narodne tematike zapreka za simfonično ustvarjanje velikih oblik, ker je preveč zaključena masa, preveč kratkosapna, harmonično prenzalo razlikovitosti in nemoderaturna — vse lastnosti, ki jih mora tematika sonatnega simfoničnega stavka nujno imeti. Zato med zastopniki narodno-romantične štruje najdemo zelo malo skladateljev simfonij in zato imajo te simfonije, razen pri Dvorzaku in Čajkovskem, katerima so pa sodobniki očitali nenacionalnost, tako malo popularnosti. Pomislimo samo na Glazunova, Borodina, Gajdara, Griega itd. Med te skladatelje spada Jean Sibelius kot edini novoromantični nordijski skladatelj simfonij, iz katerih veje duh po njegovih domovini: močvirje, gozd, morje in skalnate pečine. Sibelius je tako zrasel s svojimi koreninami, zato je njegova glasba še danes v Evropi tuja, tako tuja, da je n. pr. Hannikainen pred dve letoma dirigiral prvo izvedbo njegove pete simfonije na koncertu.

Dunaju. Zelo znan in igran je v Angliji in Ameriki.

Skrupno ekonomičen in skop s tematiko gradi peto simfonijo, ki je pisana v pravzaprav v enemu stavku brez pavz, že v prvem stavku na dveh temah s kontrapunkti, ki ju pozneje postavi na vrh, nasurojen je vedno sveto, kot bi veter vel preko močvirja in bi se izražalo glašali sliki. Tudi drugi oddelek v plesnem ritmu je imelo bolj veder, tretji stavek pa je pristen primer Sibeliusove obdelave skopega motiva, ki se da in ne da razvijati ter šele po dolgi pripravah doseže sicer vsihek, ki je na zelo umorjen, zadnji stavek je s prehajanjem življane teme v posamezna godala, z ljubkim plesnim motivom v pihalih ter triaktino kantileno v sredini najmočnejše zagrabljen in proti koncu mogočno učinkovit.

Interpretacija Tauno Hannikainen je bila z eno besedo mojnstrska. Kako je pogodil značaj vsake teme, kako je tudi pri vedri tematiki znal obdržati značilnosti Sibeliusove težke muze, z vso veščino in življenjsko iskrenostjo, v prven in zadnjem stavku, pri katerem je prav v finalu izrazil srh pri poslušalcu — vse to je bilo edinstveno in ga je pokazalo kot velikega interpreta Sibeliusove simfonije, kakore, kot mi je bilo tako umorjen, zadnji stavek je bil v klavirju in orkestru najboljši: poln življenja in temperamenta, stilno in virtuozno odlični.

Orkester, ki je bil pri Beethovnu precej medel, se je tu pod Sibeliusovo tematiko, ki je bila povzpel do visoke ravni in dosegel z dirigentom velik uspeh.

Ob izbruhu prve svetovne vojne je v Franciji prišel do viske boje med wagnerijanci in impresionisti, ki je trajal še dolgo po koncu vojne, ko sta ob nasprotni dolba novega, skupnega napadalca — mlado francosko modernost, da nastaja novo zgodovinsko obdobje, se je rodila potreba po novi vrsti oblik, tudi v glasbi. Med skladatelji, ki so vodili to gibanje, je že pred koncem vojne nastala trdna vez, iz te skupine pa se je naposled izlučila skupina sestavljen, ki je postala v francoski glasbi prva slugi Erica Satieja zanj in vpliven faktor. Germaine Tailleferre je bila edina ženska v tej skupini, kateri so pripadali še Louis Durey, Georges Auric, Arthur Honegger, Francis Poulenc in Darius Milhaud.

O tej petorici in o sebi nam je v obliki »skramljanja«, kot ga je sama imenovala, pripravovala Germaine Tailleferre, ki je bila slika, ki si je pridobila sloves po besedni z dvema koncertoma za klavir oziroma dva klavirja z orkestrom. O mentorju cele generacije Erica Satieja je povedala med govoritvijo v koncertni zvezi s posameznimi skladatelji, zalgrala je tudi z lepim tonom in diskretno tehniko eno njegovih skladb za klavir, baritonist Bernard Lefort pa je kultiviranim glasom tipičnega koncertantnega zapela njegovi pesmi, polni humorja in razigranosti.

Svoje principe o novi glasbi, ki so bili: politonalnost, razširjene harmonije, nesimetričnost tematike in nova, neavadna instrumentacija, so skladatelji skupine »six« dokumentirali v Cocteaujevem balletu »Les mariés de la Tour Eiffel«, komponiranem od vseh šestih in ki je bil spet slika z živživi, tuljenjem, pretepom in skandalom. To pa je bila za šestorico obenem največja reklama, ki je postala so znani Germaine Tailleferre nam je G. Lefort predstavljal s štirinajstimi »Francoskimi pesmi«, Georgea Aurica tudi z dvema pesmima, ki so bile vse še iz prehodne dobe v smelejši slog, enako kot »Valse«, ki ga je zalgrala skladateljica. Tudi Poulenc »Bestiaire« (Zivalski vrst) po čemni samo majhen korak naprej od novoromantične dobe in šele Darius Milhaud balet »Salade« s politonalnimi harmonijami, iz katerega je zalgrala G. Tailleferre odloček, prav reprezentira to »modernost«, ki je potem šla v ekstremno smer v kasnejših skladbah Milhauda, Honeggera in Aurica.

Večer francoske skladateljice Germaine Tailleferre in baritonista Bernarda Leforta

Ob izbruhu prve svetovne vojne je v Franciji prišel do viske boje med wagnerijanci in impresionisti, ki je trajal še dolgo po koncu vojne, ko sta ob nasprotni dolba novega, skupnega napadalca — mlado francosko modernost, da nastaja novo zgodovinsko obdobje, se je rodila potreba po novi vrsti oblik, tudi v glasbi. Med skladatelji, ki so vodili to gibanje, je že pred koncem vojne nastala trdna vez, iz te skupine pa se je naposled izlučila skupina sestavljen, ki je postala v francoski glasbi prva slugi Erica Satieja zanj in vpliven faktor. Germaine Tailleferre je bila edina ženska v tej skupini, kateri so pripadali še Louis Durey, Georges Auric, Arthur Honegger, Francis Poulenc in Darius Milhaud.

Dr. Danilo Svava

FILM

Izsiljevanje

Angleška Rankova kompanija slovi kot podjetje, ki izdeluje v glavnem dobre filme, včasih pa celo kvalitete umetniške filme. Tako nam je žal beograjsko podjetje za izposojevanje filmov »Morava« posredovala enega slabših Rankovih filmov. Režiserju tega kriminalnega filma Marcu Alegretu sicer ne moremo očitati obratnih in pokleknih nedostatkov, vendar, kakor je film po shemi kriminalnih filmov spreten in večje napravljen, tako se konec, torej poanta, razbini in nedosledno tako porazgubi, da nujno pustiti film ob koncu gledalcu slab vtis. Tudi za ta film, kjer v standardni igri nastopata v glavnih vlogah May Zetterling in Dirk Bogarde, je značilna tipična angleška atmosfera pesimizma in mračnosti, saj v poanti zvezo, pač škoda, da je ostalo samo od dobroga. Kljub temu pa v tem filmu presecajo nekatere bolj ali manj direktne obozbe angleške birokracije in uradništva ter toge državne uprave, ki jih pretorije izpoveduje mladi, boemski ilustrator in risar, eden od tisočev »bezpripornih« iz ogromnega števila evropskih umetnikov — Londona.

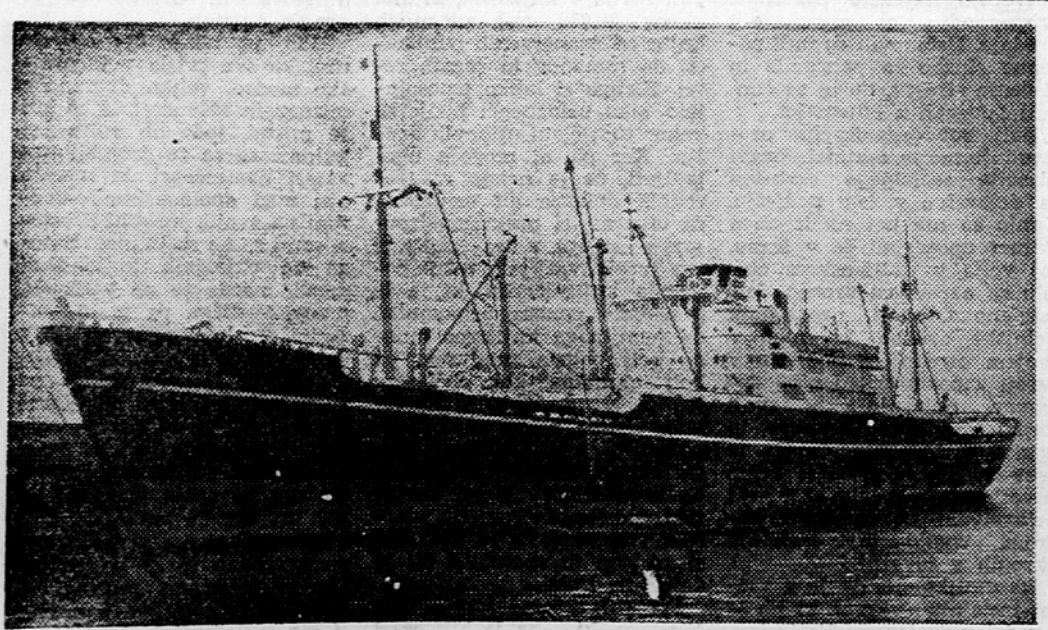
Film »Izsiljevanje« ima torej vse nastavke, da bi mogel prarasti golo kriminalno, vendar sta pravi pesimizem in baptistični svetovni nazor zamenjala vse listo, kar bi ta film moral kot dobra kriminalnika na eni strani, na drugi pa ko iskrena vpogled v življenje povprečnega Londončana po tej vlogi nuditi kvaliteten, naprednega in humanega. Zato je film ilustrator in risar, eden od tisočev »bezpripornih« iz ogromnega števila evropskih umetnikov — Londona.

Film »Izsiljevanje« ima torej vse nastavke, da bi mogel prarasti golo kriminalno, vendar sta pravi pesimizem in baptistični svetovni nazor zamenjala vse listo, kar bi ta film moral kot dobra kriminalnika na eni strani, na drugi pa ko iskrena vpogled v življenje povprečnega Londončana po tej vlogi nuditi kvaliteten, naprednega in humanega. Zato je film ilustrator in risar, eden od tisočev »bezpripornih« iz ogromnega števila evropskih umetnikov — Londona.

Film »Izsiljevanje« ima torej vse nastavke, da bi mogel prarasti golo kriminalno, vendar sta pravi pesimizem in baptistični svetovni nazor zamenjala vse listo, kar bi ta film moral kot dobra kriminalnika na eni strani, na drugi pa ko iskrena vpogled v življenje povprečnega Londončana po tej vlogi nuditi kvaliteten, naprednega in humanega. Zato je film ilustrator in risar, eden od tisočev »bezpripornih« iz ogromnega števila evropskih umetnikov — Londona.

Film »Izsiljevanje« ima torej vse nastavke, da bi mogel prarasti golo kriminalno, vendar sta pravi pesimizem in baptistični svetovni nazor zamenjala vse listo, kar bi ta film moral kot dobra kriminalnika na eni strani, na drugi pa ko iskrena vpogled v življenje povprečnega Londončana po tej vlogi nuditi kvaliteten, naprednega in humanega. Zato je film ilustrator in risar, eden od tisočev »bezpripornih« iz ogromnega števila evropskih umetnikov — Londona.

Film »Izsiljevanje« ima torej vse nastavke, da bi mogel prarasti golo kriminalno, vendar sta pravi pesimizem in baptistični svetovni nazor zamenjala vse listo, kar bi ta film moral kot dobra kriminalnika na eni strani, na drugi pa ko iskrena vpogled v življenje povprečnega Londončana po tej vlogi nuditi kvaliteten, naprednega in humanega. Zato je film ilustrator in risar, eden od tisočev »bezpripornih« iz ogromnega števila evropskih umetnikov — Londona.



Šlo poročali pred krakom, je prispela v splitsko pristanišče japonska ladja »Jokohama Maru«, s katero se vzpostavlja prvi v zgodovini redna prometna zveza med Japonsko in Jugoslavijo. Ladja — na sliki — v splitskem pristanišču je prejelala prvi del, to je 1200 ton strojev za tovarno »Morava«.

Okrajni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana vabi na PREDAVANJE »O Indiji, Burmi in drugih deželah jugovzhodne Azije«

Predava tovariš Milentije Popović, član Glavnega odbora SZDL Jugoslavije in predsednik gospodarskega odbora Ljudske skupščine FLRJ.

Predavanje bo v veliki unionski dvorani v soboto, dne 29. t. m. ob 17. uri. Vstop prost

Murska Sobota v luči bodoče komunne

Perspektive za nadaljnji gospodarski napredek

Pred dnevi je bila v Murski Soboti občinska konferenca Socialistične zveze. O vlogi in nalogah SZDL v bodoči komunni je govoril predsednik Jože Vild. Njegova izjava je bila v živahni razpravi dopolnila številni delegati.

Soboška občina ima že sedaj važno mesto v prekmurjskem gospodarstvu. Njeni prebivalci ustvarjajo 536 milijonov din narodnega dohodka na leto ali 21% vsega narodnega dohodka v pokrajini. Na prebivalca odpade na leto nekaj nad 57.000 din. Občina je goste naseljena in šteje nad 9000 prebivalcev, med njimi 41% kmečkih ljudi. Čeprav je tako, daje kmetijstvo le 20% narodnega dohodka, ostalo pa ustvarjajo v industriji, gradbeništvu, trgovini, gostinstvu in obrti. V mestu je pet večjih industrijskih podjetij, gradbeno podjetje, 19 obrtnih obratov socialističnega sektorja, 27 trgovskih in gostinskih obratov in 167 zasebnih obrtnih obratov.

Gospodarska podjetja - hrbenica bodoče komunne

Med soboškim podjetjem se je najbolj uveljavila tovarna perila »Mura«. Njeni proizvodi so znani po vsej državi. Zaradi dobre kakovosti izdelkov si je osvojila stalna tržišča in odjemalce. Delovni kolektiv je znatno povečal proizvodnjo in delovno storilnost, kar je zasluža dobrega strokovnega kadra in prizadevanja vodilnih uslužbencev. Sedaj gradijo nove prostore za prirojavništvo. Dela bodo terjala okrog 10 milijonov din, ki jih bodo pridobili z izboljšanjem delovnega procesa in prihrankom na surovinah. V podjetju vzorno skrbijo za higieno in zdravje, prav tako pa so dosegli lepe uspehe tudi na kulturnem in telesnovzgojnem področju. Izboljšati bodo na papirju. Podjetje ima domorabi še splošno izobraževalno delo med članicami kolektiva.

Tovarna mesnih izdelkov ima zaradi razvite živinoreje v Obmurgu izjemen pomen za vso pokrajino. Podjetje ne uspeva tako, kakor bi bilo pričakovati; nekaj zaradi zastarelih naprav in strojev, precej pa tudi zaradi šibkega vodstva. Organi delavskega upravljanja kažejo premalo zanimanja za dosledno izpolnjevanje gospodarskih predpisov, zaradi česar je bilo pod-

jetje tudi kaznovano z globo. Obrat postopno obnavljajo. Lani so vložili 23 milijonov din lastnih sredstev v nove hladilne naprave. V podjetju se bodo morali resneje zavzeti za izboljšanje proizvodnje in povečanje raznolikosti izdelkov.

Mnogo obeta tudi nova mlekarna, o kateri smo že pisali, pa tudi obmurska tiskarna, ki ima najmodernejšo inozemsko stroje. Precej bi koristila tudi povezanost med posameznimi podjetji. Tako bi lahko delovni kolektiv industrije »Panonija« izdeloval tudi pločevinarne konzervne škatle, obmurska tiskarna bi tiskala etikete in izdelovala vrečke za mleko v prahu itd. »Panonija« ima razmeroma najbolj ugodne pogoje za nadaljnji razvoj in si je s svojimi izdelki že pridobila sloves na notranjem trgu. Zaradi neelastičnosti in premajhnega zanimanja vodstva pa močno zaostaja za možnostmi razvoja. Obrat bi morali razširiti in osvojiti nove proizvode, za katere je pri nas največje povpraševanje. Organi delavskega upravljanja sicer dajejo vodstvu pametne predloge, ki pa po navadi ostanejo le mrtva črka ber strokovni kader in bi se lahko razvilo v večji industrijski obrat.

Lep napredek na soboškem kmetijskem posestvu

V občini imajo dve večji kmetijski gospodarstvi. Posebno zanimiv je napredek na bivši ekonomiji. Še pred leti je veljala za slabo kmetijsko podjetje z nizko storilnostjo, lani pa so se resili težav in v gospodarstvu vidno napredovali. Mimoidoči popotnik lahko že na oko spozna, da so polja dobro obdelana. V letu 1952 so obdelovali 82 ha zemlje in našli 78.400 delovnih ur, lani pa se je obdelovalna površina povečala na 136 ha, za obdelavo zemlje pa so potrebovali le 90.800 delovnih ur. Zanimivo je, da je ta uspeh dosegel isti kolektiv, ki so ga pred leti imeli za slabega. Kolektiv ima velik vpliv tudi na okolico, saj je z mnogimi zasebnimi kmetovalci zamenjal parcele in zaokrožil 35 ha zemljiške površine. Lani je vložil nekaj nad 3 milijone din lastnih sredstev v stroje, plemensko živino, gnojnične jame in druge naprave. Pridel-

luje tudi semenska žita in dela poizkuse z različnimi kulturami, ki se na prekmurjski zemlji najbolj obnesejo in dajejo največ dohodkov. Za bodoče napovedujejo pridelovanje paradiznikov, ki bi jih lahko doma tudi predelali v mezo in sokove. Zato pa bi bila Soboti potrebna manjša predelovalna industrija. Zavzemajo se tudi za tovarno za predelovanje krompirja v škrob in spirit.

V okoliških vaseh se bo morala SZDL odločneje zavzemati za to, da bodo kmetijske zadruge postale resnična organizacija kmetijskih proizvajalcev in da bo trgovanje njihova drugorazredna dejavnost. Posebno aktualne naloge so gradnja silosov, gnojničnih jam in gnojlišč, arondacija zemljišč in gradnja higienskih stranišč.

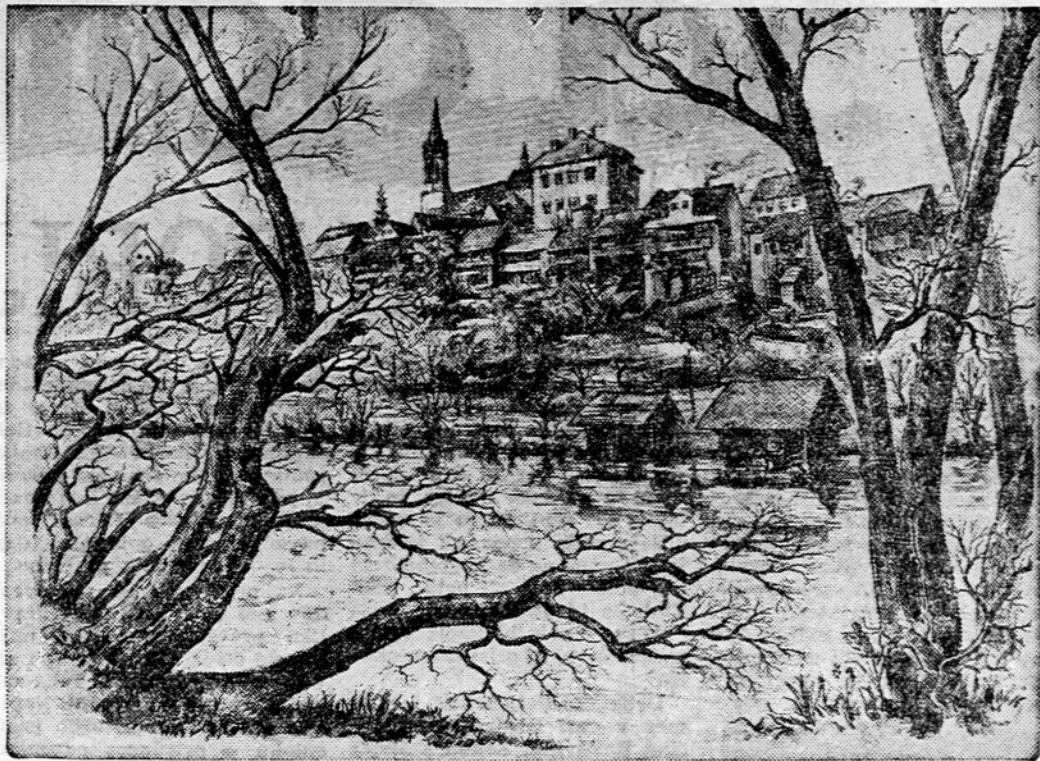
V obrti bo moral zapihati nov veter

Soboško obrtništvo preživlja precejšnjo krizo v tem smislu, da število zasebnih obratov neprestano raste, medtem ko kaj takega ni mogoče trditi za obrate socialističnega sektorja. Njihovo število je celo nazadovalo, obstoječi obrati pa komaj živijo. Vzroke za tako stanje je iskati v neena-komernih obveznostih enega in drugega sektorja do družbe. Socialistični obrati ne morejo konkurirati zasebnikom, ker imajo mnogo večje davčne obveznosti. Zasebniki si ustvarjajo konkurenčnost z večjo storilnostjo, čisto pa tudi z izkoriščanjem delovne sile, opuščanjem obveznosti do socialnega zavarovanja in odpuščanjem dohodkov, ki po vsej pravici grejo družbi. Še posebno je zanimivo, da so zasebni obrtniki enotno nastopili, ko so razdeljevali davčne obveznosti. Skoraj vsi so prišli na sejo LOMO in se tam vztrajno potovali za znižanje davčne lestvice. Njihovo namero so preprečili okoliški kmetje, ki so potem, ko so primerjali svoje obveznosti z njihovimi, odločno zahtevali, da jih je treba pravično obdavčiti in upoštevati le upravičene pritožbe. V bodoče bo treba s pravilno davčno politiko vsekakor omejevati kapitalistične težnje zasebnih obrtnikov in v mestu odpreti več socialističnih obrtnih obratov. Pred kratkim so že ustanovili podjetje »Betonit« in krojaško delavnico, v kratkem pa jima bodo sledili še drugi obrati.

Ljudski odbor mesta je že doslej opravljal svoje poslanstvo zadovoljivo. Sprejel je vrsto odlokov in ukrepov, ki se tičejo gospodarstva, komunalne ureditve in drugih precejšnih zadev. Soboti je lani močno izpremenila svojo zunanost. Dograjujejo dvorano kina, nabavili so cestni valjar, tlakovali ceste, gradijo stanovanja in petnadstropni stanovanjski blok, uredili so Kiričev trg, postavili mrtvašnico itd. Vse to dokazuje aktivnost ljudskega odbora in njegovih svetov. Največje uspehe sta žela svet za gospodarstvo in svet za komunalne zadeve. Pred kratkim so ustanovili tudi zavod za komunalne storitve. V upravnem odboru so zastopniki turističnega društva in drugi, ki jim je napredek mesta pri srcu.

Po zaslugi SZDL so tudi zbori volivcev mnogo bolj živahni kakor pred leti. Ljudski odbor upošteva predloge in pripombe prebivalcev ter jih v okviru možnosti tudi uresničuje. Praksa pa kaže, da bo treba v bodoče bolj pogosto sklicevati zbere volivcev.

Poseben problem za mesto so ceste, ki merijo okrog 17 km. Njihovo vzdrževanje terja velike izdatke, zato se tudi upravičeno prizadevajo, da bi gradnjo osredotočili bolj v središče mesta. V bodoče bodo morali posvečati več pozornosti še gradnji stanovanjskih hiš, saj primanjkuje že 300 stanovanj. Več sto družin pa nima pravih stanovanj in živijo ločeno ali pa po deset ljudi v eni sobi, okrog 200 družin pa prebiva v kletnih in higiensko skrajno neprimernih prostorih.



Lado Lamut: Novo mesto

Novomeški okraj za deseto obletnico osvoboditve

Okrajni odbor Ljudske prosvete v Novem mestu je dal pobudo, naj bi bila letošnja proslava desete obletnice osvoboditve čim bolj svečana in združena z vrsto drugih praznov in prireditev. Želijo, da naj bi se vrstile proslave in prireditve od aprila pa vse do septembra ali oktobra meseca.

Poseben odbor pri okrajnem odboru: Ljudske prosvete je s pomočjo raznih pododborov že začel pripravljati razne prireditve v letošnjem letu, vse z namenom, da se čim bolj do- padek deseti obletnici osvoboditve. Tako imajo v letoš-

tem letu v načrtu proslavo 60-letnice Moderne, 50-letnice naprednih pisateljev in pesnikov ter 50-letnice smrti in 125-letnice rojstva Janeza Trdine ki je bil za svoje plodno pisateljevanje v območju novomeškega okraja imenovan za častnega meščana Novega mesta. Na hiši, kjer je stanoval, bodo vzdali tudi spominski ploščo.

V okviru letošnjih praznov bo tudi okrajni pevski in glasbeni festival, ki ga bo vojni v Novem mestu še ni bilo. Prav tako bo več športnih prireditev. Veslaški klub namerava postaviti čolnarno, ki naj bi bila že v poletju dograjena. Kot že dve leti zaporedoma, bo tudi letos na Krki republiška veslaška regata. Telesnovzgojno društvo »Partizan« pripravlja okrajni letovadni nastop. Kot zaključek letošnjih poletnih prireditev v počastitev desete obletnice osvoboditve bo v jeseni v Novem mestu velika kmetijska razstava. Razumljivo je, da bodo podobne proslave tudi po vseh večjih krajih v okrajih, poseben odbor pri odboru Ljudske prosvete pa bo skrbel za pravilno časovno razdelitev vseh praznov in prireditev. (r)

Zasedanje Ljudske skupščine LR Slovenije

(Nadaljevanje z 2. strani)

Pomoč gospodarsko zastajajočim predelom

Tudi letos dvajseto do petdeset Primorski, Kočevski in Dolenjski posebna sredstva. Ta sklad je bil z lanskoletnim planom predviden na 2.100 milijonov din ter bil realiziran v korist teh predelov v znesku 1.800 milijonov. Iz dokumentacije, ki je priložena družbenemu planu, je razvidna uporaba teh sredstev in splošna ocena je, da so bila izvršena, odnosno začeta taka dela na Primorskem, Kočevskem in Dolenjskem, ki brez

dvoma pomenijo resnejši začetek gospodarskega dviga. Zaradi manjših sredstev, s katerimi razpolaga letos republiški plan ozir. proračuna, ne bo možno vložiti toliko v ta sklad kakor lani. Znesek 1 milijarde din je v smislu predloga namenjen predvsem za dovršitev lani začelih del, kar smatramo za najbolj ekonomično rešitev. Ni pa seveda to edini vir sredstev, ki gre za investicije v teh krajih, ampak bodo podjetja in gospodarske organizacije na tem območju prav tako kot drugod delne kreditov in subvencij tudi iz drugih virov.

svojih dohodkov, ki jih dosežejo z višjo produktivnostjo dela, sorazmerno tudi sami izkoristijo, se predlaga proporcionalni davek, ki bazira na predloženi lestvici. To se pravi, v okviru lestvice se določi okrajnim ljudskim odborom procent na osnovi planiranih dohodkov, plačuje se po obracunu. Če bodo tečaj dohodki presegli predvideni plan, se procent okrajnim ljudskim odborom ne bo zvišal. Smatramo, da je to pobuda za podjetja in komunne, ki bo povečala skrb za prosperiteto in ekonomično gospodarsko delavnost. Pri določitvi osnove za republiški prispevek želi plan dvigniti interes podjetij za skupni celotni uspeh njihovega gospodarskega dela s tem, da ne šteje v osnovo 4% dobička, ki se odvaža v sklad za samostojno razpolaganje. S tem bo za industrijsko razvitejše predele delna olajšava v primeru z lanskim letom, za ruvidne okraje bo pa nadaljnja olajšava v tem, ker ne šteje plan v osnovo tudi tistih sredstev, ki se odvajajo v stanovanjsko izgradnjo, in dobička iz morebitnega nedeljskega dela. In končno, ker se ne upoštevajo sredstva iz obrtništv, gostinstva, komunalnih podjetij, kmetijskih zadrug in zadrugičnih podjetij in osnovi za obdavčenje dohodka, se pokaže, da ostaja skupno 7.219 milijonov din neobdavčenih. To je v okviru danih možnosti gotovo pot k utrjevanju finančne samostojnosti in materialne moči komun.

V letošnjem vzveznem planu je določena stopnja za socialno zavarovanje s 43%, ki v celoti ne bo zadostovala za kritje potreb v naši republiki. Okrajni ljudski odbori bodo morali predpisovati dopolnilne prispevke. Republiški proračun ne predvideva primanjkljajev, ker menimo, da bodo določene izboljšave sistema socialnega zavarovanja, večje varčevanje in konkretna politika ljudskih odborov pri dopolnilnih prispevkih omogočila republiški zavarovalnemu skladu izpolniti svoje obveze brez dotacij.

Finančna sredstva republike in ljudskih odborov

Predlog družbenega plana LRS za leto 1955 skuša rešiti vprašanje razdelitve sredstev in uporabe ekonomskih ukrepov z vidika bližnje organizacije komun in skupnosti komun. Na osnovi dosedanjih intenzivnih priprav moramo pričakovati, da bo na posebnih območjih prav kmalu izvršili potrebne upravno-teritorialne spremembe in prešli na samostojno financiranje bodočih občin in okrajev v smislu nove komunalne ureditve. Zvezne in republiške komisije pripravljajo konkretne predloge, tako da bo prihodnja zvezna skupščina že lahko izdala potrebne ukrepe za pravno ureditev vprašanj, ki so v zvezi z organizacijo komun. Republiški plan se je v okviru zveznega plana poslužil samo tistih ekonomskih ukrepov, ki so potrebni za zagotovitev nujnih sredstev republike. Gre predvsem za delitev dobička, ki ostaja podjet-

jem po zvezni obdavčitvi in ki predstavlja seveda glavni vir dohodkov občine, okraja in republike. Zvezni plan dopušča za potrebe republike le tako obliko, ki zajame dohodek okraja v celoti in s tem omogoča, da bi republika neposredno obdavčevala podjetja in druge gospodarske organizacije. Izhajali smo iz stališča, da zagotovimo čimvečjo samoupravo ljudskih odborov s čim večjo njihovo materialno bazo. Predvidena razdelitev pokaže, da ostaja okrajnim ljudskim odborom iz dobička in proračunskih dohodkov skupaj 31.827 milijonov din. Od tega odvedejo za potrebe republike in za republiški prispevek federaciji 14.586 milijonov din. Njihovi proračunski izdatki bodo znašali predvidoma 11.822 milijonov din. Upoštevajoč ostanek iz dobička in proračunskih dohodkov ter upoštevajoč ostale virov, ki ostajajo za investicije, bodo razpolagali odbori in podjetja letos z 10.389 milijoni din. Če upoštevamo, da so znašali realizacija okrajev in lastnih sredstev podjetij ter prenos iz leta 1953 lani 20.275 milijonov din, bodo znotraj skupa sredstva letos (ne upoštevajoč dolgov) 20.728 milijonov din, to se pravi, slabo polovico milijarde din več kot lanske leto. Za republiko je slika drugačna. Od predvidenih dohodkov 17.785 milijonov din odvaža republika zvezi prispevek v znesku 6.750 milijonov (toliko kaže izračun na osnovi vzveznega predpisa o 25% prispevku na 17.000 dohodkov na glavo prebivalca v republiki). Od ostanke 11.035 milijonov so proračunske potrebe 6.110 milijonov, ostanek 4.925 milijonov gre za investicije v smislu predloga proračuna. Če k tem sredstvom pristojimo še možna sredstva iz samostojnih skladov, anuitete itd., bodo znašale republiške investicije okoli 5 milijard manj kot lanske leto.

Da se zagotovi taka delitev sredstev v korist ljudskim odborom, predvideva naš plan nekoliko drugačen način zbiranja prispevka za republiko kot lanske leto. V želji, da podjetja in okrajni ljudski odbori presežejo

mi še obsežne in pomembne naloge tako za tekoče leto kot za nadaljnja leta. Toda v celotni naši gospodarski politiki, kakor jo nakazuje v svojih osnovah zvezni plan in seveda s tem tudi naš republiški plan, že prehajamo v umernejši tok, kjer naj se ekonomsko življenje odvija v skladu z našo zmogljivostjo in v skladu z interesi naše skupnosti in posameznega delovnega človeka. Poi našega razvoja je jasno načrtano, ker so postali temelji nove politične in družbene ureditve nujen življenjski pogoj socializma in jugoslovanstva socialistične skupnosti. Presojati ekonomski sistem, ki temelji na sistematičnem razvijanju samouprave v gospodarstvu in na družbenem upravljanju javnih poslov v okviru porajajoče se komunne, skozi temna očala vsakodnevnih težav in pod vtisom vsakovrstnih tujih vplivov, se pravi, otekočati borbo proti ostankom tendence, ki so našemu razvoju še vedno najbolj nevarne, t. j. proti birokratskim centralističnim nameram in ozkemu nesocialističnemu partikularizmu. Zgolj enostransko in zato tudi napačno je ocenjevati delno zmanjšanje in pruseritev investicij kot znak nekega slabšega gospodarskega stanja. Če smatramo za ekonomsko nujnost ugotoviti notranje tržiče in poplačati našo plačilno bilanco, potem se mora pokazati ta sprememba v drugačni razdelitvi presežka dela kot je bila doslej. In če je ta predvideni presežek dela v letu 1955 večji kot v prejšnjem letu, potem ne moremo govoriti o kakršni koli stagnaciji. Narobe! Stopili bomo krepak korak naprej, samo da bo ta korak smotnejši. Nekoliko nižja investicijska delavnost v industriji in v nekaterih drugih gospodarskih panogah ne more biti seveda odveza za počitek. Ne samo to, da moramo ekonomične in ceneje izvajati predvidene investicije, večja aktivnost vseh samoupravnih in družbenih organov, zbornic, strokovnjakov in vsega upravnega organizma bo nujno potrebna prav zaradi tega, da izpolnimo naš vsobodni ekonomski sistem v celotnem gospodarskem življenju in da realiziramo idejo komun. Na tem temeljito postavke letošnjega plana, ki kljub še obstoječim pomanjkljivostim in morebitnim bodočim težavam, vsekakor že ustvarjajo pogoje za ugodnejši razvoj.

Od blizu in daleč

IZ KOPRA

Koper, 27. jan. Slovensko narodno gledališče za tržiško ozemlje je nocoj gosovalo v Kopru z Jan De Hartogovo igro »Sopotnik« v režiji Jozeta Babčiča in z igralcem Joškom Lukežem in Stefko Drolčevom. Z odlično igro so gostje navdušili koprsko občinstvo in se bodo jutri zvečer spet predstavili.

V novopriključenih krajih bivše cone A nadaljujejo priprave za dopolnilne volitve v okrajni in občinski ljudski odbor, ki bodo 27. februarja, v Plavljah, Škofljah, Hirsvaldih, Ezerju in Bistrici bodo te dni sestanki SZDL, v prvi polovici februarja pa bo pri volivcev, na katerih bodo predlagali svoje kandidate.

Združanje pomorskih ribištev Jugoslavije in zvezna zunanjtrgovinska zbornica sta za 5. februar sklicala v Koprno konferenco vseh pomorskih ribiških podjetij za izvoz rib. V glavnem se bodo pogovorili o enotnem delu vseh jugoslovanških ribiških izvoznih podjetij.

Jutri dopoldne se bo začela v Koprnu konferenca vseh muzejcev Slovenije, ki bodo razpravljali o problemih svojega dela.

Podjetje »Bauxite« iz Umaga, ki je v zadnjem času nabavilo nove rudniške naprave za hitrejšo pridobivanje boksita, odpira v občini Brtonigla nov boksitni rov. Strokovnjaki menijo, da so velika ležišča boksitne rude tudi v bližini Lukovon in Sterne.

V koprskem okraju bodo zgradili letos dve zdravstveni postaji, v Dekanih in Sečovljah, ter preuredili zdravstvena doma v Piranu in Portorožu. Stroške 90 milijonov dinarjev bo krijal zavod za socialno zavarovanje v Kopru.

V piransko pristanišče je snoči priplula 1300 tonska ladja »Gorenjska«, ki je last splošne plovnice. Ladja je odplula dopoldne, nato je vrnjena z lesom, proti Sibentiku, kjer bo vkrcala še nekaj blaga in nato nadaljevala pot v Severno Atriko.

IZ RAVEN

Gradnja gasilске doma v Ravnanju, ki bo služil potrebam krajevnega in industrijskega gasil-

skega društva, lepo napreduje. Kmalu se bo v Ravnanju začel tudi tretji tečaj gasilskih predavanj, ki ga organizira Industrijsko gasilsko društvo žezarne. Na tečaju bodo zaključili predavanja za podčastniške gasilske izpite. V Ravnanju so uspešno zaključili tudi tečaj o prvi pomoči.

Zivinorejski dom v Ormožu

Kmetijska zadruga v Ormožu bo v soboto, 23. januarja, odprla na novo urejen zivinorejski dom. Ta dan bo v Ormožu tudi veliko zborovanje zivinorejcev. Na njem bodo najzujnejšim razdelili več nagrad, diplom in priznanj. Upajo da se bo udeležilo slovesnosti več zivinorejcev iz pujskega in ljutomerskega okraja. Začeli bodo že ob 3. uri zjutraj.

Strelnska družina v Hrastniku

Ceprav sta minila komaj dva meseca, odkar so ustanovili v Hrastniku strelnsko družino, je že pokazala lepe uspehe. Na okrajnem strelnskem tekmovanju so zasledili prvi strelci prvi dve mesti v ekipnem tekmovanju in si priborili prehodni pokal trboveljskega okraja. Da ne bi v zimskem času počivali, nameravajo urediti sobno streljanje z zračno puško, dali pa so tudi pobudo za ustanovitev Zasadvskega strelnskega okraja, ki naj bi povezovalo vse strelce v bodoči zasavski komunni.

»Cvrček« v Strazišču pri Kranju

DPD »Svoboda« v Strazišču pri Kranju se je predelko soboto predstavilo svojem občinstvu že s tretjo letošnjo premiero. »Mikša«, ki je last splošne plovnice. Ladja je odplula dopoldne, nato je vrnjena z lesom, proti Sibentiku, kjer bo vkrcala še nekaj blaga in nato nadaljevala pot v Severno Atriko.

Sesto predavanje ljudske univerze v Velenju

V torek, 11. t. m. je Ljudska univerza velenjske Svobode priredila že šesto predavanje v tej sezoni. Tokrat je predavala tov. Kmetecova o temi: Kaj mi še manjka pri lepem vedenju. Predavanje ni bilo samo suho teoretiziranje, temveč je bilo s praktičnimi primeri tesno povezano z življenjem. Slišatelji so bili zadovoljni in si takih predavanj še žele. Za bližnjo prihodnost je pripravljeno predavanje komponista Beuermanna »O razvoju glasbene umetnosti«, temu pa bo sledilo predavanje ljudskega poslanca Turniška o družbenem planu za leto 1955.

Ljubitelji križank in rebusov - kupujte »KAJ VEŠ - KAJ ZNAS?«

Nova cesta Senovo-Veliki Kamen

Te dni je bila izročena svojnemu namenu nova cesta, ki veže Senovo z Velikim in Malim Kamenom ter občutno krajša doseganja zveze Senovega s temi krajci. To cesto so gradili že v bivši Jugoslaviji, toda v glavnem le z obljubami in časom predvolilnih kampanj medtem ko se resno ni lotil gradnje noben režim. Tudi okupator se je lotil gradnje, toda prav tako neuspešno. Naša ljudska oblast je šele bila tista, ki se je z vso vnelo lotila naloge in v zadovoljstvo ljudi v Senovem in okolici cesto tudi dogradila.

Gradnja ceste je stala okrog 8,5 milijonov din. Vsega so opravili nad 45.000 delovnih ur, porabili nad 3600 kub. metrov gromača in 243 kub. metrov kamena. Ob navzočnosti domačinov, predstavnikov uprave podjetja ter predstavnikov raznih društev in organizacij, je zročil cesto svojnemu namenu predsednik občinskega ljudskega odbora v Se-

IZ MARIBORA

V Mariboru imamo 11 vajenskih in strokovnih šol z 92 oddelki in 2.378 učenci. Šolski obisk v teh šolah je razmeroma dober, saj znaša 96 odstotkov: ob koncu minulega leta pa je končalo šolo s pozitivnimi ocenami 83 odstotkov učencev.

Na vajenskih in strokovnih šolah je 106 predavateljev, ki so sistematizirani kot strokovni učitelji in učitelji praktičnega pouka, razen teh pa poučuje še 92 honorarnih učiteljev. Brez posebnih kabinetov in delavnice v Mariboru bi nujno potrebovali samostojno šolsko poslopje za vajensko šolo s posebnimi uredjenimi prostori, delavnicami in učili.

Splošno gradbeno podjetje »GRADNJE«, Maribor, Kettejeva 15

POZIVA vse delavce, ki so bili v letu 1953 in 1954 zaposleni pri podjetju in so odšli iz podjetja ter do danes še niso dvignili zaostanka razlik plač, da tega takoj dvignejo ali pošljejo svoje točne naslove. — Po preteku treh mesecev od dneva poziva zapadejo nedvignjene razlike v korist podjetja. Maribor, 22. januarja 1955.

Popoldansko zasedanje zborov

Na popoldanskem zasedanju sta oba zbora najprej v načelu, potem pa v podrobnosti razpravljala in izglasovala predlog družbenega plana LRS za leto 1955.

Zatem sta sprejela predlog odloka o začasnem financiranju republiških potreb v januarju 1955. leto. Na koncu pa sta začela razpravo o predlogu takona o proračunu LRS za leto 1955. Predstavnik izvršnega sveta LR Slovenije.

301 dom in družino

„...RAJE JIH POBIJEVA“!

Tulec jok se je razlegal neki dan v pisarni referentke za socialno skrbstvo na tajništvo za zdravstvo in socialno politiko OLO Novo mesto, ko sem prišel zjutraj slučajno tjakaj. Visoka ženska srednje starosti, skrajno zamernjena in razkuširana je obupno jokala na ves glas in vpila: »Otroka mi dajte nazaj ali vsaj povejte, kje sta«. Ko sem stopil bliže, mi je udaril v nos močan duh po žganju, ki je vel od ženske. Referentka je a neverjetno potrpežljivostjo mirila obju-



kano žensko, obenem pa odločno odklanjala vsako pojasnilo, kje sta otroka. Vse to me je začelo zanimati. Kmalu sem zvedel vse, v resnici zelo veliko, preveč, da bi mogel molčati in ne opozoriti javnosti na zelo resna socialna vzgojna vprašanja, ki jih skušajo v mejah možnosti reševati naši ljudski odbori, a jim večkrat niso decela kos.

Tam v hrbovski vasi Svinjsko pri Sentrupertu na Dolenjskem živita v divjem zakonu Marija Žagar in francoski državljani Alojz Kranjc. Žagarjeva ima že od prej nezakonsko hčerko, s Kranjcem pa še dva nezakonska otroka. Roditelja sta za delo sposobna, toda bolj kot pošteno delo jima menča diši alkohol. Resnega dela se ne lotita, zato je v hiši veliko pomanjkanje in revščina. Otroci so živeli v skrajni zanemarjenosti, mlasti mlajša dva, triletni Alojz in poldruugo leto stara Vida. Roditelja nista poskrbela niti za najnujnejšo perilo, bila sta brez vsake obleke, oboja shirana in v taki umazaniji, da se mora človek zgroziti. Vprašanje je, koliko časa bi še živela. Ker nista hotela oddati otrok v zavod zlepa, je tajništvo za zdravstvo in socialno politiko na predlog občinskega sveta izpalo občinskega sveta, po kateri so oboja otroka odvzeli in oddali dobri rejnikom. Ze po dobrem mesecu pri drugih ljudeh, sta otroka kot prerojena

in nedvomno bosta v skrbni vzgoji postala koristna člana človeške družbe. Povsem razumljivo je, da referentka taki materi ne more povedati, kje sta otroka, ker bi tam počelnjala prav isto, dokler ju je imela pri sebi, pa ju je mirne duše pustila propadati telesno in duševno, ne da bi jo pri tem kaj bolelo srec ali pekla vest. Tudi če bi otroka ostala živa, kakšno vzgojo bi imela v tem razuzdanem in pijanskem okolju?

Drugi, se bolj kričeje je primer v vasi Kostanjevica, občina Rakovnik. Zakonca Janez in Ana Bartolj imata sedem otrok v starosti do 14 let, osmi pa je na potu. Eden od njih je popolnoma slep. Imata 11 ha veliko posestvo in hišo z gospodarskim poslopjem, ki sta

Jo dobila iz agrarnega sklada. Zemlja je le delno obdelana, ker nočeta delati. Otroci so goli in bos, spe kar na tleh skupno s kokošmi. Če dobita roditelja kako socialno pomoč, jo porabita zase. Pri hiši imata samo eno telico. Otroci jedo navadno samo enkrat na dan in še to brez vsake maščobe.

Na predlog občine in organov LM je bil OLO pripravljeno prevzeti vsaj štiri najmlajše otroke in jih oddati ali v zavod ali rejnikom. Toda zakonca jih nočeta izročiti. Naplaseda sta kratko pritožbo proti odloku o prisilnem odvzemu otrok, v kateri navajata, da bodo žrtve, če jih bodo skušali odvzeti s silo. Grozita, da bosta otroke raje pobila, kot bi jih pustila vzkajati družbi. Otrok ni mogoče prepustiti po-

polnemu izhiranju, če starši skrbijo samo za to, da so prišli na svet, potem pa so jim mar samo toliko, koliko lahko na njihov račun dobijo podporo.

Ali ima družba pravico, da se poslužuje zakonskih predpisov in odvzame otroke takim staršem ter skuša iz njih napraviti zdrave in poštene državljane? Prav gotovo ima ne samo pravico, ampak tudi dolžnost! Tako naloga naših skrbstvenih organov ni lahka, niti prijetna, a je nujna in morali bi to skrb še razširiti in povečati.

In ko se na koncu vprašamo za vzroke, ki so vplivali na tak odnos roditeljev do lastnih otrok, kakršnega je težko najti celo pri živalih, pa dobimo en sam odgovor: **alcohol!** (r)

MALA ČAROVNIJA ZA VELIKI PLES

Ce si pred tako imenovano plesno sezono kupujemo blago za večerno obleko, si stavimo dve vprašanji: »Kratko ali dolgo obleko ali morda krilo in bluzo.«

Ce se izogotvimo zapeljivemu miu enkratnosti dolge obleke, ki je primerna samo za velike plesne prireditve, pridemo do zelo preproste zaključka, da je najprimernejša kratka večerna obleka, katero lahko oblečemo prav tako za veliki ples kot za ve-

Obleke enodnevnice

Ker je taft cenen se nam zdi kot, da tudi dolga večerna obleka ne more biti draga, vsaj če je krojena iz tovrstnega blaga. Svinčnik in papir pa nam odgovorita precej drugače. Zivljenje dolge večerne obleke je zelo kratkotrajno. Ce je svojstvenega kroja ali bogato drapirana, kakor koli vpadljiva, jo smejo obleci na dveh različnih prireditvah, tretjič komaj še. Ce je preprostejša ji moremo

Se ena možnost

Ako zelimo kljub pomislekom žrtvovati potrebni denar za »veliko plesno prireditev« poiscemo se eno možnost. Ukrojimo si dolgo večerno obleko, ki jo moremo same, brez pomoči šivilje in brez stroškov za njo izpremeniti v kratko obleko. Možnosti je pravzaprav precej, toliko več kolikor iznajdljivejši smo. Silvilja nam ukroji dolgo večerno obleko, ki jo že takrat odreže v višini kratkega krila.



ENA OBLEKA NA PET NAČINOV: Osnova je dolga plesna obleka na skrajni desni. Ce ji odvzamemo plise ob pasu in robu krila, dobimo preprosto obleko za manjše plesne prireditve. Ako od vzamemo tej obleki naramnice in jo okrasimo z visokim nagubanim pasom, smo videz obleke precej spremenile. Sedaj ji dodamo še kratak bolero z dolgo ozko pentljo in obleka je primerna za gledališče. Siroka plisirana pentlja, ki nadomešča pas, pa našo kratkoali dolgo večerno obleko spet »pomladina«.

černo gledališko predstavo. Svojo kratko »kockaj« obleko pa za velike plesne prireditve pozivimo z neko posebnostjo. Ce dosežemo to, da svojo vsakdanjo večerno obleko ovsvedimo za izvirno domisljico, ne moremo tudi zavidati dolgim večernim oblekam, katerih čar se prepogosto začne in konča samo ob tem, da so pač dolge.

z majhnim okrasnim dodatkom podaljšati življenje se za kakšno prireditev, preden smo prisiljeni k prekrojevanju če že ne k nakupu nove obleke. K plesni obleki spada ogrinjalo, čevlji, torbica, ev. rokavice in nekaj nakita. Ce vse te zahteve sestojemo, moramo ugotoviti, da plesna obleka vendar ni tako cenena kot kaže na prvi pogled. In, ali

Tega zarobi z istobarvnim ali drugobarvnim blagom. Sele sedaj spet došije, z drobnimi ročnimi vbodi spodnji del in s tem obleko znova podaljša. Da ne opazimo »kratke obleke« zakrijemo njen rob na različne načine: s svetlečim našivkom, s svetlečimi resicami izza roba kratke obleke, z drugobarvnim blagom, našitim na ves spodnji podaljšani del in podobno.

Ce postopamo pri ukrojevanju na ta način, si pozneje same odparamo spodnji del obleke, ki ga brez posebnih težav prihodnjič lahko spet došijemo (nekaj mest si na notranjem robu krila zaznamujemo s svileno nitjo, kar nam pozneje delo znatno olajša). Na podoben način lahko izpremenjamo živetek, katerega izpremenimo še novratnik ali izpremenjen izraz. (Glej skico!). Ce zelimo obleko uporabljati še na več načinov, pa ločimo živetek in krilo, kar nam omogoča še več različnih kombinacij, s katerimi lahko eno obleko izpremenimo v deset »novih«. D. P.

Pozabimo na dnevne skrbi

Tudi v trenutku, ko bi se morali posvetiti samo družini, se mnogokrat ne znamo otresti skrbi, ki nas tarejo čez dan. Prav gotovo ni ženi vseeno, ali je mož, ko pride domov redkobeseden, mrk in slabe volje, ali pa se svojih družinici že na pragu nasmetne, se pošali z otroki in ženo, povpraša to ali ono. Uspelo mu je, da je tu, v domači kuhinji res samo mož in oče, daleč od vsega, kar ga čez dan obdaja. Videč tako vedrega moža, se bo prav gotovo tudi ženi razpršila slaba volja, ki se ji je nabirala čez dan in ne bo tako nespametna, da bi ona začela z namršnim čelom razkladati možu svoje neveselčnosti. Ne bo se pritoževala možu, ko še stoji na pragu, da je morala ure čakati na trgu v vrsti, da sumi sosedu, ker je zmanjkalo v drvarnici nekaj polen itd. Take zadevice, ki so sicer po svoje tudi važne naj odloži za poznejši čas, mož pa tudi, kajti prav je le, da oba vesta za nalogo in težave svojega zakonskega tovariša.

Pustimo skrbstvenim mislim prosto pot in se vsaj nekaj uric na dan posvetimo družini, ki nas hoče videti, razjasne in razuznane.



V tolažbo debelejšim

»Kako si postala lepo okrogla, sem z veseljem pozdravila svojo dobro znanko, ki jo že lep čas nisem videla. Njena kar pretirana vitkost se je umaknila lepo zaobljeni obliki. Toda, kako sem ga poloznala s svojim znač hudega stavečim pozdravom. Odgovorila mi je, skoro bi rekla malo pikro: »No ti pa tudi iz muhe siona de-laš! Le kje vidiš da sem se zredila«. Kar zasmilila se mi je...»

Ce mi gre kraj na živa, je prav gotovo to opevanje vitkosti. Marsikatero je že zapelela, da je s čašo sadnega soka ali pa neosladena odšla na vsakdanje — morda težko in naporno delo. Tudi jaz sem pred leti poskusila s tako dieto, toda uspeh je bil porazen: slaba volja, vsestranska živčna razdraženost. »Vitkost« na račun duševnega ravnotežja. Morda bosta z nekaj kilogrami manj odloce hitreje tevale po stopnicah in laže hodile v planine, ne bo vam tako hitro zmanjkovalo sapa, zato pa boste razdražljive do skrajnosti. Ljudje, ki kaj radi skrbijo za druge, bodo za hrbtno govorili, kako slabo v zvezi in kako se je postarala, saj je njen obraz razoran od gub.

Zato pa stran z nespametno dieto za dosegljivost linije. Naš zajtrk naj bo dobro sestavljen in tečen, pravzaprav bi moral biti najznejši obroček celodnevne prehrane.

Namesto preračunavanja kalorij bomo raje prijetno nasitene, spočite in vesele misle na to, kako odstraniti druge težave iz našega vsakdanjega življenja.

Vendar pa lahko vsaka žena prepreči čezmerno nabiranje tebešče z izogibanjem in smotno telovadbo. Izogotvimo se, da ni časa, si slabi. Le dobrih deset minut, redne, dnevne telovadbe in prepričan sem, da se bo uspeh pokazal že po nekaj tednih.

BELA JOPICA za SMUK

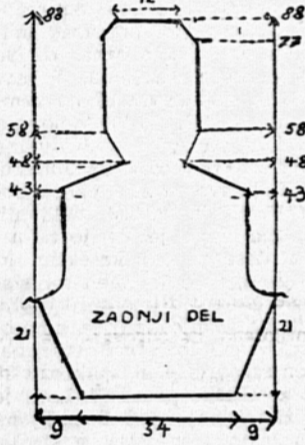
Okusna in praktična jopica za zimski sport je pletena iz debelejših volne in podložena z drugobarvno svileno podlogo. Pletes jo iz svetle volne v vzorcu, ki napravi jopico debelo in mehko. Pletilke naj bodo 3,5 da bo pletivo dovolj mehko.

Opis vzorca:

Prva vrsta, ena leva pentlja, eno pentljo predeni samo na drugo pletilko, niti pa pusti spredaj, to ponavljaj. Te dve vrsti se ponavljata. Druga vrsta: same leve pentlje. Kroj odgovarja prsi širini 96 cm. Ce imas volno, katere 29 pentelj meri 7,5 cm, nasnuj za zadnji del 88 pentelj in začni pletiti takoj opisani vzorec, da boš imela 21 cm visine. Sedaj snemaj za rokavni izrez na vsaki strani pletilke v vsaki vrsti po sledem redu: Tri, tri, dve, eno pentljo. Nato pletl naravnost do visine 43 cm (merjeno od začetka). Začneš s snemanjem za ramo v vsaki vrsti na obeh straneh pletilke po 6 pentlji toliko časa, da ti v sredini ostane še 32 pentelj. Od tu dalje pletes zadnji del kapuce. Dodajaj 10 krat v vsaki četrti vrsti po eno pentljo na obeh straneh pletilke. Sedaj imas 52 pentelj ter pletl naravnost do 71 cm visine (od začetka jopice). Začneš s snemanjem na obeh straneh pletilke, 3X v vsaki tretji vrsti po eno pentljo, nato pa še v vsaki vrsti 13X po eno pentljo, da ti ostane še 29 pentelj, katere snemaj v eni vrsti.

Desni prednji del

Nasnuj 57 pentelj in pletl v istem vzorcu na desni strani pletilke naravnost brez dodajanja do visine 50 cm. Le na vsakih 9 cm napravlš gumbičko. Prva gumbička je v višini 3 cm od nasnutka. Gumbične pletes čez 5 centilij in 10 pentelj od roba. Na levi strani pletilke pa dodajš takoj od nasnutka po 1 pentljo v vsaki 3. in 4. vrsti 22X. Nato pa še 4X po eno pentljo v vsaki vrsti tako, da imas skupno pri 21 cm visine 83 pentelj. Začneš s snemanjem za rokavni izrez. V začetku vrste na levi strani pletilke snemaj 2X po 5 pentelj, 2X2 pentlje in 71 pentelj. Tu začneš s snemanjem za ramo. Snemaj v vsaki vrsti po 6 pentelj na levi strani pletilke toliko časa, da ti ostane še 32 pentelj. Sedaj začneš pletiti stranski del kapuce. Dodajš na levi strani pletilke 10X po 1 pentljo v vsaki četrti vrsti, a snemaj na desni strani pletilke 23X po 1 pentljo v vsaki tretji vrsti. Od tu pletes naravnost do visine 70 cm, merjeno od nasnutka. Sedaj začneš snemati na levi strani pletilke v



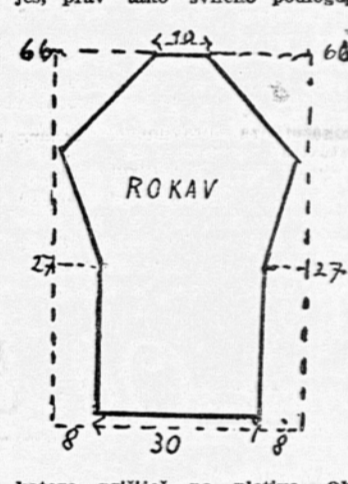
vsaki vrsti 5X po 1 pentljo, ostalih 24 pentelj pa snemaj v eni vrsti. Levi prednji del pletes na isti način, le v nasprotni smeri in brez gumbičke.

Rokav:

Nasnuješ 78 pentelj in pletes v istem vzorcu 21 cm visoko, nato začneš z naraščanjem na obeh straneh rokava in sicer 21X po

1 pentljo v vsaki 4. vrsti, da imas skupno 120 pentelj. Pri 43 cm skupne visine začneš s snemanjem, snemaj na obeh straneh rokava v vsaki vrsti 8X2 pentlji in 31X v vsaki vrsti po 1 pentljo. Prva stalih 26 pentelj snemaj skupno v 1 vrsti.

Ko si izgotovila vse dele, slikaš na levi strani vse dele zelo natančno, ker je pletivo mehko. Potem posamezne dele položiš na svileno podlogo in ukrojiš podlogo po teh delih. Vse dele zašijes, prav tako svileno podlogo,



katero prislješ na pletivo. Ob gumbičnih podlogah prežeš in obišješ. Pri kapuci našlješ sponko, ob gumbičnih pa gumbce. Martina

Pretaknjena telečja jetra

1/2 kg telečjih jeter narežemo na prst debele rezine in jih pretaknemo s slanico, ki smo jo narezale na tanke trakove. Rezine spečemo na slanimini s sesekljano čebulo. Pečene potresemo s soljo, prilijemo soku malce juhe ali vode, prekuhamo in polijemo s to omako jetra, ki smo jih lepo zložile na krožnik. Postrežemo z dušenim rižem, makaroni ali krompirjem.

Zdravnik svetuje



VENCESLAV H. Lojavico (se-borejo) lahko zdravimo uspešno samo po zdravniških predpisih, ker zahteva vsak primer zase svoj poseben način zdravljenja. Za zdravljenje uporabljamo žveplo, resorcin in razne katanrove žveplene preparate. Je pa treba zdravljenje vselej prilagoditi vsakokratnemu stanju vnetja, osebnim občutljivosti in pa obliki lojavice. Za močno vnete in vlačne spremembe kože so primerni vlačni obkladki z resorcinom in topljivimi žvepljenimi preparati, medtem ko za primere manj hudega vnetja uporabljamo zadnja mazila. Mastno lojavico brez vnetnih sprememb na koži lahko zdravimo z večernim umivanjem z 1 do 5% iotoliovim milom, čez dan pa uporabljamo 2% resorcin špirit oziroma 3% salicil špirit ali pa pudre, ki »sebujejo žveplo, ihtiol ali katran«.

Skrbite za redno prebavo. V vsakdanji prehrani pa se izogibajte premastnih jedi, prekajenega svinjskega mesa, sira, rib, močnatih jedi in močno začimljenih jedi. Tudi alkohola, kave in čaja naj se bolniki vzdržijo. Lojavico zdravimo danes tudi z vitamini B-kompleksa, z vitaminom B₆ in z biotinom, prejšnjim vitaminom H.

FR. F. KRANJ: Glede na to, da ste bili že trikrat na Golniku, je vaše obolenje, vsaj glavno, t. j. je pred tem razgovorom pregledati domačemu zdravniku na letni priiski na snovi v sepi ter na pravilni štiti kožno sluz.

Tonček se je odbočil

»Naš Tonček bo bodil le telovadbi« se je odločila mamica nekerega dne. Tudi očka se je strinjal s tem, a malega Tončka ni za mnenje vprašal nihče. Vendar je tudi njemu ugajalo, ker bo zanj to nekaj novega.

Ze naslednjega dne takoj po kosilu, je mamica oblekla Tončka in mu rekla: »Kar pojdiva, da ne bova zamudila, ker teta je huda, če kdo zamudi!« Tonček, ki je bil vsajen doslej samo mamice, da je bila huda, je s strahom sprejel mamino izjavo. Med potjo je vprašal: »Mamica, ali je tista teta zelo huda?« Mamica, ki mu je hotela vpliti v glavico čim več discipliniranosti, je to potrdila. Njegovi koraki so postajali vedno omabljevojši in ko sta prišla do Telovadnega doma, se je ustavil in boječje pripomnil: »Mamica, jaz ne grem le telovadbit!« Ona je preslišala njegovo besedo in ga je vlekla naprej. Brez besede ga je preoblekla in obula v telovadne copatke. V otroškem kričanju je skoraj pozabil na svojo odločitev, da ne bo telovadil. Ko je prišla vadiateljica, je s utrujenim glasom poklicala otroke, naj uhitnejo in stopijo v vrsto. Tonček ni pravilno razumel strogega nastopa vadiateljice, ker je pomislil na mamino besedo, da je tovarišica huda. Uprl se je in ni bobel v vrsto. Začelo se je pričevanje med mamico in njim, na pomoč so prišle z maverki druge matere, a Tonček je vztrajal pri

svojem. Pomagale niso mamine obljube, da bo dobil bonbone, niti grožnje, da bo tepen — ni se hotel premakniti z mesta. Ko je dobil nekaj zavnisk, je stvar še tako poslabšala, da v joku tudi ljubezniva, toda stroga vadiateljica, ki je prišla zraven, ni nič opravila. Materi ni preostajalo drugega, kot da je vso telovadno uro s Tončkom od strani gledala drugo otroke, kako telovadijo. — Misliła je, da ga bo to pritegnilo, ko bo videl, kako so ostali otroci veseli pri telovadbi. Tonček je bil v svoji trmi vztrajen, nič manj pa tudi njegova mati. Pred vsako telovadno



Le pogumno pazej

Gozdni prijatelji

Po zgodbi Vlada Firma - Riše Miki Muster



112.

Ježka sta se je ponosno ozirala za njo ter se veselila svoje zmage. Tedaj pa se je spet oglasila miška Drobizka, ki je še vsa trepetala od strahu. Poprosila je: »Prijatelja, spremite me do doma!« Šilec se je zamislil in nato dejal: »Preveč se nama mudi. Rešila sva te kune in če bo dobro pazila, se ti ne more nič zgoditi.« Pri tem se je nehote obližnil z jezikom.



113.

Bratranec Bodičar pa se miške Drobizke kar ni mogel nagledati. Očesci sta se mu lakotno svetili, ko ji je govoril: »Kako lepo si se odebelila, ni čudno, da zbujaš tek.« Vohljaje se ji je približal s smrčkom. Miška pa je opazila v njegovem pogledu nekaj čudnega. Odskočila je, zavtilila in že izginila v gosti praproti. »Takšni prijatelji!« sta še slišala ježka.



114.

Bodičar se je nejevoljno našobil. »Seveda, bratranec, njeno meso je mehko in sladko, tudi lepo zalita je: kaj bi torej ne dišala kuni! Še nama bi se prilegla.« Šilec pa se je ozrl naokrog in ga posvaril: »Nikar tako grdo ne govori, bratranec, saj smo prijatelji! Videti je, da bi jo res rad pohrustal. Le pazi, prestrašil si jo, in zdaj naju še zatoži medvedu!«

ŠE NEKAJ... S

Ubijalec Gorjup obsojen na smrt

Lani v juniju smo kratko poročili, da je bila razprava proti ubijalcu Karlu Gorjupu, ki je na smrtni kavelj obsojen zaradi uboja mlade delavke Josipa Mlakarja, preložen zaradi pregleda Gorjupa po psihiatru. Ponovna razprava pred novomeškim sodiščem je bila za januarja. Zaključni obdolžilec Gorjup je bil obsojen na smrt na vešalih. Grozna smrt, ki so ga lani 27. marca slučajno odkrili na državnem posestvu Smežnik v Borovcu, nastanek je pretesel vse. Tedaj dne so na posestvu čistili greznico in pri tem našli možko truplo, v katerem so kmalu spoznali mladega, 19-letnega delavca Jožeta Mlakarja, ki je pred letom nemarno kani izginil. Kriminalni organi, ki so začeli zadevo takoj preiskovati, so imeli kaj težko stališče, saj ni bilo nobenega dokaza, kdo naj bi bil ubijalec. Po zaslišanem zadržanem Gorjupu, ki je kaznoval na postaji LM, se prej je odvrnil nekaj denarja. Tu jo je uslužbenka preiskovala in našla pod podloga jopiča skrit denar. Sedaj je poskušala s predprijavljeno, toda to ji ni uspelo in tako se je znašla pred sodnikom. Sodišče jo je obsojilo zaradi tatvine in podkupovanja na 13 mesecev zapora.

Požar uničil zadržno zgradbo

Zaradi nepravilno zgrajenega dimnika je izbruhnil požar v kmetijski zadrugi Rog v kočev-

skem okraju. Ogenj je skoraj popolnoma uničil zadržno zgradbo, čeprav so gasilci in vaščani skušali požar omejiti. Skodje je nekaj nad pol milijona din.

Kaznovan uboj v Zrečah

V juliju 1954. leta je bila v tovarniški menzi Zrečah družba fantov in deklet. V gostilni je bil tudi 29-letni Rudolf Matavž in še nekaj drugih fantov. Matavž je znan pretepec in je bil zaradi pretepa za kaznovan. Tu je začel izzivati in pozival sadnih sokov in zadrževal družbo, naj gostilno zapusti. Da bi se družba izgostila prepripi, je res odšla iz gostilne. Matavž pa je s svojimi kolegi družbi sledil in jo končno tudi napadel. Po mošti Matavž zaradi nastal splošen pretep, pri katerem je Matavž udaril po glavi Stanka Kvasca in ga tako hudo poškodoval, da je Kvasc naslednjega dne umrl. Pri okrožnem sodišču v Celju je bil obsojen zaradi uboja obsojen na 4 leta stroge zapore. Obsojeni pa so bili tudi njegovi pajdasi in sicer Ignac Matavž na tri mesece, Franc Kvas na 2 mesece in Franc Kvas na 4 mesece zapora. M. C.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA

Pripomba uredništva: Vse narčne in bralce ponovno prosimo, naj k vprašanjem prilagajo kupone in poštne ter navedejo točne in polne naslove. Na vprašanja brez naslovov in ki jim navedeno ni priloženo, ne odgovorjamo.

Tov. Semen-Mermolja Pavla naj dvajset odstotkov davka v uradni listu ali naj navede točnejši naslov.

P. L. Ljubljana

Vprašanje: Ali se plača davek od motornega koleca, ki vam ga je poslal kot darilo teta iz Amerike?

Odgovor: Temeljni zakon o družbenem prispevku in o davkih določa, da morajo plačati davke, kateri bi pridobili kakšno premoženje z darilom v tujini, davek od darila po vrednosti in po stopnji sorodstva ter po svoji gospodarski moči. Tega davka so oproščene osebe, ki nimajo dohodkov, kateri bi zadostili za njihovo preživljanje in če ne gre za vrednost nad 10.000 din.

Na tem ne spremeni, da ste plačali od vozila že carino. Pred odmeri davka od darila je v 15 dneh možna pritožba na Državni sekretariat za gospodarstvo LRS.

B. R. Ljubljana

Vprašanje: Po kolikem času za pozitivne pripada dopust?

Odgovor: Plačan letni dopust pripada šele po 11 mesecih nepretrganega zaposlitja pri istem delodavcu. Če imate prejšnji službo v prejšnjem podjetju, vam podjetje, kjer ste sedaj v službi, ni dolžno dovoliti, da izkoristite dopust, ki ga v prejšnji službi niste izrabili in tudi ne plačati odškodnine za neizrabljen dopust.

M. M. Ljubljana

Vprašanje: Za kateri čas pripada povračilo za ločeno življenje? **Odgovor:** Premišljenemu usluž-

bencu, ki mora vzdrževati družino, pripada to povračilo od dneva, ko se zgodi v službo, pa do konca istega meseca, ko se pridobi stanovanje v novem kraju službovanja. Ker ste to povračilo že prejeli, toda vam je bilo ukinjeno, zahtevajte obrazloženo odločbo o ukinitvi.

Da ne morete dobiti stanovanja za družino v novem kraju, morate za vsak mesec dokazati s potrdilom občinskega ali mestnega ljudskega odbora v kraju, kjer službuje.

T. R. Ptuj

Vprašanje: Kako dosežete udeležbo na preseški plači od podjetja, ki je neposredno predujlo z drugim podjetjem?

Odgovor: Imeli bi pravico do deleža pri dokončni delitvi plači 12 dobitka, ker ste v tem letu bili na delu najmanj 8 mesecev, zlasti ste še danes delovnem razmerju s podjetjem. Za naravno delo in za delo na dan tedenskega počitka vam pripada poleg plače, obračunane za redno delo, 50% od tarifne postavke - če ste delali po nalogu podjetja, za nočno delo pa dodatek v višini 12,5%.

Pri vas gre za napaden obračun plače, ki je pomenljivo izlet na pridobitno podjetje, od organa podjetja, ki je obračunoval plače, da Vašo plačo ponovno obračuna. Če tudi po ponovnem obračunu ne bi bili zadovoljni, imate pravico pritožbe na upravni odbor podjetja, zoper njegovo odločbo (če z njo ne bi bili zadovoljni) pa imate pravico vložiti tožbo pri rednem sodišču.

Kupon

za pravno posvetovalnico S.p. »Odgovori na vprašanja«

DNEVNE VESTI

KOLENDAR

Petek, 23. januarja: Drago.

23. januarja leta 1595 je umrl znan potovalec Francis Drake, ki je pripeljal iz Amerike v Evropo krompir.

VSTOPNICE ZA NOVinarski PLES

sobo, 6. februarja so vsem, ki imajo vabila, na razpologo v pisarni Novinarskega društva Slovenije, Ljubljana, Gosposka ul. 12, med 15. in 18. uro popoldan. Vsako vabilo velja za osebo in ga prinese s seboj! Tiste, ki se privedite ne nameravajo udeležiti, a so vabilo prejeli, prosimo, da nam ga vrnejo.

Delavec in uslužbenec pozori!

V veseli februarju bo večerna glasnica za višje razrede. Vpisovanje v 5., 6., 7. in 8. razred bo v prostorih V. gimnazije v Šubičevi ulici dne 1., 2. in 3. februarja od 19.-21. ure. Ne zamudite prilike!

Zrebanje knjižnih nagrad Mladinske knjige

Zrebanje knjižnih nagrad Mladinske knjige vabi vse svoje člane na svoj letni občni zbor, ki bo danes, 28. t. m., ob 17. uri v sejni dvorani Zveze športov, Likozarjeva ulica. Vljudno vabljani tudi starši! Odbor. Na tradicionalni ples v Portorožu (Palace hotel), ki ga prireja društvo inženirskih tehnikov in ekonomistov iz Kopra dne 5. februarja, organizira Turistično biro izlet. - Cena prevoza, penzion in vstopnice 1500 din. Prijave se sprejemajo do 30. I. pohitite! Zahtevajte informacije v Turističnem biroju Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

PUTNIK v Ljubljani Vas vabi na turistični izlet na Dunaj ob spomladanskem velesmju.

Prijava in informacije v vseh poslovalnicah PUTNIK-a v Ljubljani Vas vabi 1. in 2. maja na veliko turistično potovanje s parnikom »Vanih Cantak« na otok SILBO in RAIB. Zahtevajte prospekte in vseh poslovalnicah PUTNIK-a.

TURISTIČNI BIRO organizira izlet na Dunajski velesmju.

Cena 8000 din. Ker je število izletnikov omejeno se prijave sprejme v TURISTIČNEM BIROJU, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

SPOMLADI NA GROSSGLOCKNER! TURISTIČNI BIRO organizira izlet z avtoplanom.

6000 din. Informacije daje - prijave sprejema TURISTIČNI BIRO, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

TURISTIČNI BIRO organizira v nedeljo izlet na Poljevo.

Prijave sprejema Turistični biro, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645. Klub za konjski šport »Bežigrad« Ljubljana vabi vse svoje člane na svoj letni občni zbor, ki bo danes, 28. t. m., ob 17. uri v sejni dvorani Zveze športov, Likozarjeva ulica. Vljudno vabljani tudi starši! Odbor. Na tradicionalni ples v Portorožu (Palace hotel), ki ga prireja društvo inženirskih tehnikov in ekonomistov iz Kopra dne 5. februarja, organizira Turistično biro izlet. - Cena prevoza, penzion in vstopnice 1500 din. Prijave se sprejemajo do 30. I. pohitite! Zahtevajte informacije v Turističnem biroju Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

Zavod za napredek gospodinjstva priredi v začetku februarja tečaj za vezenje in pletenje od večernih urah, 2-krat tedensko od 18.-20.30. ure. Ukovina za 8 tednov je 700 din. - Vpisovanje in vse informacije dobita na Zavodu, Erjavčeva cesta 12 dnevno od 12. do 14. ure.

NI sobotnih veselil, ni nedeljnih izletov brez pristnega jajčnega konjaka ali izbornega coffee cocktaila »MARKIC-SPLIT« in Markičevih priznanih sadnih sokov! - Zahtevajte jih povsodi! Tel. 23-65.

Pametna žena ne stedi za nego svojega telesa! »JELA« kopalna sol je nujen dodatek vsaki kopeli. Dobi se v vseh parfumerijah. Gospodinje - nekaj novega za Vas! - Gosodove »Gobe v prahu« so odlični dodatek pri kuhi.

Gospodinje - v zimskem času ob pomankanju zelenjave uporabljajte pri kuhi Gosodove »Dšavice za kuhno!«

GLEDALIŠČE

DRAMA - LJUBLJANA

Petek, 23. jan. ob 15: Miller: Smrt trgovskega potnika. Gosposlovanje ljubljanske Drame v Mariboru.

Sobota, 23. jan. ob 20: B. Shaw: Candida. Abonana K. (Marchbanks - Branko Miklavc).

Nedelja, 30. jan. ob pol 11: Gollia: Princica in pastirček. Izven in ostalo sorodstvo.

OPERA

Petek, 23. jan. Zaprto. Sobota, 23. jan. ob 19:30: Donizetti: Lucia Lammermoorska. Abonana red C.

Nedelja, 30. jan. ob 19:30: Gounod: Faust. Izven in za podeželje.

SENTJAROBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Mestni dom

Petek, 23. jan. ob 16: Goerner: »Pepek«, pravljena igra z godbo, petjem in plesom.

Sobota, 23. jan. ob 20: Budak: Filipci: »Klobčič«, ljudska veseloigra, red B. Vstopnice so v prodaji.

Nedelja, 30. jan. ob pol 16: Zizek: »Miklošič«, ljudska veseloigra, izven. Ponedeljek, 31. jan. ob 16: Goerner: »Pepek«, pravljena igra z godbo, petjem in plesom.

Prostovolni darovalci, ki imate pridobitno podjetje, od organa podjetja, ki je obračunoval plače, da Vašo plačo ponovno obračuna. Če tudi po ponovnem obračunu ne bi bili zadovoljni, imate pravico pritožbe na upravni odbor podjetja, zoper njegovo odločbo (če z njo ne bi bili zadovoljni) pa imate pravico vložiti tožbo pri rednem sodišču.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 23. jan. ob 19:30: John B. Priestley: Nevarni ovinek. Nedelja, 30. jan. ob 15: John B. Priestley: Nevarni ovinek. Zveze z vladi pri obeh predstavah ugodne.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 23. jan. ob 15:30: Norman Krasna: John ljubi Mary. - Zaključna predstava za krajevni odbor sindikata železnikarjev. Ob 20: John van Druten: Grlice glas. - Izven.

Nedelja, 30. jan. ob 15: Norman Krasna: John ljubi Mary. - Gostovanje v Slov. Konjčah.

RZPISI

Kmetijska zadruga Zavrč pri Ptuj razpisuje mesto upravnik zadrge. - Pogoj: dovsena srednja kmet. šola in enoletna praksa ali nižja šolska izobrazba in 10-letna praksa. Nastop službe takoj, oziroma po dogovoru. V poštvi pride tudi honorar.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike in medicinare na predavanje prof. dr. Din. Atanekoviča, direktorja Farmakološkega inštituta v Skoplju: »Delovanje nekaterih vegetativnih strupov v hipotermiji« in »o analgetičnem delovanju vitamina K«. Predavanje bo danes, 23. januarja ob 19. uri v predavalnici Interne klinike v Ljubljani.

UMRLI

Umrli nam je naš dragi mož, oče, stari oče in brat FRANC BEBAR sodni uslužbenec v pokouju. Pogreb bo danes, 28. I. 1955 ob 16. uri v Sentjanžu, kamor ga bomo pripeljali iz Novega mesta. Sentjanž, dne 27. I. 1955. Zalujoci: žena z otroci, vnuki, brata, sestre in ostalo sorodstvo.

Dotrpela je naša nepozabna, najdražja žena, mama, stara mama, tašča SEVER ANA, roj. JAPELJ žena železn. strojevodje v pokouju Pogreb bo v petek, 28. I. 1955 ob 15. uri iz Zal - Jožefove mrliške veže. Zalujoci: žena z otroci, vnuki, brata, sestre in ostalo sorodstvo.

Dotrpela je naša nepozabna, najdražja žena, mama, stara mama, tašča SEVER ANA, roj. JAPELJ žena železn. strojevodje v pokouju Pogreb bo v petek, 28. I. 1955 ob 15. uri iz Zal - Jožefove mrliške veže. Zalujoci: žena z otroci, vnuki, brata, sestre in ostalo sorodstvo.

KONCERTI

Lovro Matačič dirigira na koncertu za rumeni abonma v ponedeljek, 31. t. m. in na reprizi v torek, 1. februarja. Ker zaradi tehničnih ovir ni prispel material za ples iz Straussove opere »Salome«, bo namesto tega na sporedu Wagnerjeva uvertura »Tannhäuser«. Ostali spored: Balakirev, Tamara; Sostakovič, I. simfonija; Strauss, Smrt in poveljanje. - Vstopnice od 250 din navdvoj v Filharmoniji.

RADIO

SPORED ZA PETEK Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored), vnes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Domače pesni in napevi; 7.10 Jutrnji orkestralni spored; 7.30 Gosposki glasbi; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vnes reklame; 11.00 Radijski koledar; 11.05 Glasbena medijra; 11.15 Celobran - dober dan! 11.30 Orkestralni spored Benjamina Ijavca; Bogo Leskovič: Serenada za godala, Josef Haydn: Koncert za trobento in orkester; 12.00 Kmetijska univerza - Ing. Vilko Masten: Skodljive žuželke in njih zatiranje; 12.15 Slovenske narodne pesni; 12.45 Zabavna glasba, vnes reklame; 13.00 Na straži! Pri vojaki planincih; 13.15 Opoldanski koncert, Max Bruch: Kol Nidre, Aleksander Glazunov: Letni čas, baletna suita; 14.00 Za pomirje - Robert Louis Stevenson: Odisejek iz povesti »Cma puščica«; 14.20 Melodije za razvedrilo; 15.15 Laska glasba; 15.30 Glasbeni razgledi; 15.45 R. Schumann: Karneval, baletna suita; 16.10 Utrinki iz literature A. P. Čehov: Novela; 16.30 Zeleni - te poslušajte! 17.10 Oddaja jugoslovanskih radijskih postaj: Radio Sarajevo; 18.00 Družinski pogovori - prof. Franc Pečiček: Nekaj o roditeljski avtoriteti I. del; 18.10 Mešani zbor »Slatki« iz Trbovlje; peje »Zetec« in narodne pesni p. v. Jožeta Skrinjarja; 18.30 Iz kolektivov za kolektive: Delo izkušnje Varadinskih tekstilne tovarne; 18.45 15 minut z Avgustom Stankom; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Zabavna glasba, vnes reklame; 20.00 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.15 Prilideletni slovenskih narodnih pesni pred mikrofonom; Luka Kramole: Koroska pesem pod Pecou; 21.00 Oddaja o mešanici v pesni; 21.30 Zabavna in plesna glasba; 22.15-23.00 Nočni koncert - Marjan Lipovec; Prva suita za godalni orkester - Matija Bravničar: Simfonična antiteza; 22.15-23.00 Plesna glasba - UKV program; 23.00 do 24.00 Oddaja za tujnino na valu 327.1 m (Prevo iz Zagreba).

KINO

»UNION«: amer. film »Rimske počitnice«. Brez tednika. Predstavi ob 14.30 in 17. Zadnja predstava odpade. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11. ur od 12.30 dalje. V soboto, dne 23. I. ob 22 premiera franc. filma »Gospod Ripolis«. V glavni vlogi: Gerard Philipe in German Montero.

»KOMUNA«: meh. film »Ukradena sreča«. Brez tednika. Predstavi ob 15 in 17. V glavni vlogi: Mary Douglas in Arthur De Cordova. Ob 19 in 21 argent. filma »Omadeževana«. - Brez tednika. V gl. vl.: Fanny Nevrara, Macha Ortiz. Mladini izpod 16 let vstop prepovedan.

»SLOGA«: angleški film »Izsiljevanje«. Tednik. - Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi: May Zetterling in Dirk Bogard. - Ob 18 je matineja meh. filma »Ukradena sreča«. Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9.30 do 11 ter od 9.30 do 11. ur od 12.30 dalje.

»SOCA«: prem. angl. filma »Bankovec za milijon funtov«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V gl. vl.: Gregory Peck in Jane Griffiths. - Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 15 dalje.

»SISKA«: premiera franc. filma »Madam X«. V glavni vlogi: Michel Morgan, Henri Vidal, Arlette Thomas. Režija: Jean Grémillon. Muzika: Vincent Scott. Distribucija: »Mora« film Beograd. Predstave 9.30 do 11. ur. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

»TRIGLAV«: premiera francoskega filma »Madam X« in tednik. V glavni vlogi: Michel Morgan, Henri Vidal. Predstave ob 16, 18 in 20. - Prodaja vstopnic od 15 dalje.

»LITOSTROJ«: jugoslovanski film »Stojan Mutikaša« filmske novosti 30. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

»VEVCE«: premiera angleškega filma »Braznik v Rimu«. 1469-7. DOMZALE: angleški film »Veseli Norman«.

»BLED«: švedski film »Zaradi moje ljubeznive«. ob 20.

»NOVO MESTO «KRKA»: ameriški film »Braznik v Rimu«. 1469-7. CRNOMELJ: ameriški barvni film »Divji sever«.

»KRANJ «STORZIČ»: angl. barvni film »Bankovec za milijon funtov« in tednik. V glavni vlogi: Gregory Peck, Jane Griffiths in Ronald Squire. - Predstave ob 16, 18 in 20. Danes zadnjikrat!

»ELEKTRIČNI MLIN za kavo kumpo. Poudarje: Hotel »Kamni«, Uvovec. 1362-3.

»ZAZIDLJIVO PARCELO, najraje od Bežigrada do Ježice kupim. Pomudbe v ogl. odd. pod »Zvezica«. 1422-7.

»VINOGRAD s cepilno trto na prodaj. Naslov SP Celje. 1410-7.

»LEPO POSESTVO 4-7 ha z gospodarskim poslovanjem prodan. - Bauman Alojz, St. Ilij v Slov. gornji rad. 1469-7.

»MLADI INŽENIR išče opremljeno ali prazno sobo, po možnosti v centru. Plača dobro. Pomudbe pod »Dalmatince« v ogl. odd. 1386-9.

»OPREMLJENO SOBO iščemo za našega urednika v Mariboru. Pomudbe na podružnico Slov. poročevalca Maribor pod »Soba I«. februar. -9.

»PRIDEN FANT išče sobico, pomagala pri kakršnem koli delu. Naslov v ogl. odd. pod »1469-7«.

»SOBICO IN HRANO dam mirnemu samcu. Prodaj gasperček. Pomudbe v ogl. odd. pod »Poceni«. 1464-9.

»ZARADI PRESELITVE obveščam vse stranke, ki imajo razna poravnana v Mariboru, da jih dognajo do 1. II. 1955. Po tem roku zapadejo. Kokol Milan, urar, Slovenske Konjice. 1318-11.

»NASLA SE JE zapesna urica. Dobi se na Galjevič 22. 1425-11.

»GOSTIČ ZINKA, Prevoje št. 27 pri Lukovici preključuje kot neretično vse, kar sem govorila ha Brednik Valentinu, Rafolovi št. 25 pri Lukovici v zvezi s šušmarstvom. 1421-11.

»GOSTLINA »MAJOLKA«. Smartno pri Litiiji nujno potrebuje kvalificirano kuharico. Pomudbe pošljite na naslov. 1390-1.

»ADMINISTRATIVNO MOC (zeniko) z znanjem strojeplajsa, nemškega in po možnosti angleškega jezika ter poznavanjem območja vizega poslovanja išče ugodno podjetje v Ljubljani s takojšnjim nastopom. Naslov v ogl. odd. 1367-1.

»KLJUČAVNICARJA v stalno zaposlitev sprejema. Hronec Ivan, Ključavničarski. Sreberje v Ljubljani. 1392-1.

»ENOFAZNI ELEKTROMOTOR od 0,75 do 1 KS takoj kupi Propaganda, Dalmatinova 4. 1388-5.

»PODJETJE »DIMNIKARSTVO« - Ljubljana, Kolodvorska 6, obveščam vse prebivalce na območju dimnikarskega okoliša, ki potrebuje Verhovce Franc, Rožna dolina, d. ob 28. I. 1955 ni upravičen tov. Verhovce Franc vrstičnikov za dimnikarske usluge z žigom: Verhovce Franc, dimnikarski mojster, Ljubljana, Rožna dolina, c. VII. št. 16. V kolikor so taki računi izstavljeni se naproša stranke, da jih oddajo na naslov »Dimnikarstvo«, Ljubljana Kolodvorska 6. Prav tako se naproša prebivalstvo, da od te objave dalje naročijo za dimnikarske usluge na naslov podjetja ali po telefonu 32-008. Upravni odbor. 1417-11.

»ABSOLVENTKO ekonomske srednje šole sprejememo. Projektivno podjetje Kramj

MALI OGLASI

GOSPODINJSKA POMOČNICA - pridna in poštena, išče primerno službo. Naslov v ogl. odd. 1451-1.

»SKLADISČNEGA DELAVCA mlajšega vzrasla, ki zna delati, takoj sprejmemo. Pomudbe pošljite pod »Ljubljana - februar«. 1464-1.

»KMETIJSKA ZADRUGA ZALNA prodaja več kmetijskih vprežnih strojev. Prednost pri nakupu imajo državna in zadržna podjetja. Pomudbe pošljite v treh dneh na naslov: Kmetijska zadruga, Zalna, p. Grosuplje. 1466-4.

»KREDCENO IN POSTELJO zaradi selitve prodam za 6500 din. Naslov v ogl. odd. 1450-4.

»SANKE IN SMUCI (večo količino) prodam. Smrtnik, Dolnice 22 - P. Ljubljana I. 1379-4.

»MOTOR, 6-valni, znamke »Citroena« z menj

